

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: v. d. Jože Košnjek

Leto XXXV

35 let

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Zaloge ferolegur pohajajo

Jesenjski železniki so v prvih dveh mesecih letošnjega leta dosegli količinski načrt proizvodnje, niso pa dosegli načrtovane količine poslovnega uspeha — Težave s ferolegurami, prepolovljena dobava električne energije — Velike izvozne obveznosti Železarn

Jesenice — V jeseniški Železarni so v prvih dveh mesecih letošnjega leta dosegli količinski načrt proizvodnje, niso pa dosegli načrtovane količine poslovnega uspeha — Težave s ferolegurami, prepolovljena dobava električne energije — Velike izvozne obveznosti Železarn

Gorenjska statistika

Kot ugotavlja SDK Kranj, so v letu 1981 cene industrijskih izdelkov v Gorenjskem pri proizvajalcih porasle za 42,5 odstotka, cene izdelkov za 45,1 odstotka, cene storitev za 47,9 odstotka, cene kmetijskih izdelkov za 45,6 odstotka, cene storitev za 28,3 odstotka ter cene prevoznih storitev za 34,7 odstotka. Po podatkih zavoda za statistiko SRS so se pa življenjski stroški v letu 1981 povečali za 10,5 odstotka. Naj povemo še, da so se povečali povprečno letni čistni osebni dohodki na osebo na Gorenjskem: v Kranjski Gorji za 32 odstotkov, na Jesenicah za 30, v Radovljici za 34, v Skofji Ljubi za 30 in v Trzinu za 34 odstotkov. Realni osebni dohodki so se običajno zmanjšali za rast cen in stroškov.

nega prihodka, 3,6 milijard dinarjev dohodka in 2 milijardi dinarjev čistega dohodka. Za primerjavo naj zapišemo, da so lani dosegli 15,9 milijard dinarjev celotnega prihodka, 2,9 milijard dinarjev dohodka in 1,6 milijard dinarjev čistega dohodka.

V prvih dveh mesecih letošnjega leta so količinski načrt dosegli, temu pa ni sledil načrtovani poslovni uspeh, ki je izostal zaradi nedoseganja načrtovanih prodajnih cen in izbora izdelkov. Januarja in februarja so v jeseniški Železarni naredili 69.761 ton izdelkov, kar je toliko kot so načrtovali. Prodaja izdelkov pa je prinesla 1,9 milijarde dinarjev, kar je 21 odstotkov manj kot so načrtovali. V primerjavi z letom poprej pa je skupna realizacija za 15 odstotkov večja.

Vrednost načrtovane prodaje so za 41 odstotkov presegli v Železarni ter za 38 odstotkov v Livarni. V vseh ostalih temeljnih organizacijah pa so zaostali za načrtovano vrednostjo prodaje, kljub temu da so v Valjarni žice in profilov, Hladni valjarni Jesenice, Žičarni, Profilarni, Jeklovleku in v temeljni organizaciji Elektrotelekom dosegli ali celo presegli načrtovano količino proizvodnje.

Če prva dva meseca v jeseniški Železarni še niso imeli večjih težav glede oskrbljenosti s surovinami in

repromaterialom, pa so ta mesec že zaskrbljujoče. Težave je napovedal že podatek ob koncu lanskega leta. Zaloge materiala so znašale 2,8 milijarde dinarjev, kar je bilo 37 odstotkov več kot leto poprej. Vendar če upoštevamo lansko rast cen, so bile zaloge realno manjše. Največ skrbi v Železarni zdaj povzroča pomanjkanje ferolegur, ki jih morajo uvažati. Zaloge ferolegur so pošle, njihov uvoz pa je seveda odvisen od izvoza.

Pomanjkanje tako pomembne surovine se bo odrazilo v izdelavi slabših vrst jekel, ki na trgu prinesejo manj denarja. Brez ferokroma in ferossilicija na primer izpade celotni program dinamno pločevine.

Proizvodnja v jeklarni je minuli teden ohromila tudi prepolovljena dobava električne energije. Manjša proizvodnja jekla se bo odrazila v vsej železarni ter seveda v vsej slovenski kovinsko predelovalni industriji.

Jesenjska Železarna ima tudi letos velike izvozne obveznosti. Lani so načrt izvoza celo presegli. Sprva so računali, da bodo na konvertibilno tržišče prodali 33.600 ton izdelkov in iztržili 14,5 milijonov dolarjev. Prodali pa so 36.800 ton izdelkov za 15,3 milijone dolarjev. Količinsko večjemu izvozu torej denarni uspeh ni sledil, saj so prodali tudi slabše izdelke, skupno pa so dosegli le 8 odstotkov višje cene kot leto poprej. Pri tolikšnem izvozu jim je uspelo le 77 odstotno uresničiti načrtovani uvoz, ki so ga začrtali v višini 32 milijonov dolarjev.

V letošnji izvozni načrt so zapisali, da bodo na konvertibilno tržišče prodali za 16,5 milijonov dolarjev izdelkov. Že zdaj pa ocenjujejo, da bodo morali izvoziti več, najmanj za okrog 20 milijonov dolarjev, da si bodo zagotovili devizna sredstva za načrtovani obseg proizvodnje.

M. Volčjak

Obvestilo izžrebanim naročnikom GLASA

V soboto gremo na izlet

Ker izžrebanim naročnikom GLASA za sobotni izlet ne bomo posredovali posebnih vabil oziroma sporočil, vas prek časopisa opozarjamo na nekatere podrobnosti v zvezi z izletom. Prosimo vas, da jih upoštevate, ker bo izlet le tako lahko potekal nemoteno.

Da bi vam omogočili pravočasen prihod na zbirališče pred hotelom Creina v Kranju, vam sporočamo, da bo odhod avtobusa ob POL SEMDIH in ne ob šestih, kot smo vam prvotno sporočili. Torej, vidimo se v soboto, 3. aprila, ob pol sedmih pred hotelom Creina v Kranju! Program izleta ne bo spremenjen. Samo da bomo potovali v obratni smeri in sicer najprej obiskali Prevalje, Ravne z Železarno, Slovenjgradec in Prežihovo rojstno vas Kotlje. Potem bomo prestopili jugoslovansko-avstrijsko državno mejo in se vozili skozi Pliberk, Globasnico in Železno Kaplo. V Kranj se bomo vrnili do 20. ure, tako da boste lahko še dobili avtobuse do doma.

Obenem vas ponovno obveščamo, da preverite veljavnost svojega POTNEGA LISTA, prav tako pa upoštevajte predpise, ki veljajo za prehod čez državno mejo.

Prepričani smo, da bo naše skupno potovanje prijetno. Zato NA SVIDENJE V SOBOTO, 3. APRILA!

A. Zalar

Na srečanju na Planici nad Crngrobom je govoril sekretar komiteja občinske konference ZK Kranj Stane Pirnat. — A. Ž.

Spomin: praznik in opomin

Na srečanju v počastitev 40. obletnice herojske borbe Selške vojske v Rovtu nad Crngrobom in v počastitev smrti narodnega heroja Staneta Žagarja ter 14 soborcev je v soboto na Planici nad Crngrobom odprla občinska konferenca ZK Kranj Stane Pirnat.

Planica nad Crngrobom — Na srečanju, spomladansko jutro je bilo, 27. marca, privabilo na Planico nad Crngrobom številne mlade in aktiviste, delovne organizacije in občane in še zlasti mlade iz Selške vojske in škofjeloške občine. Za srečanje je bil to lep spomladanski praznik, ki ga obuditev spomina na narodnega heroja Staneta Žagarja in 14 soborcev.

Na srečanju praznika krajevnih organizacij, Bitnje, Jošt, Sv. Duh in drugih je bilo tu tradicionalno zborovanje. Med udeleženci so bili tudi predsednik zveze slovenske Slovenije Vinko Hafner, sekretar za ljudsko kulturo Martin Košir. Slavnostni zborovanju, kjer bodo ob 12. uri prihodnosti zgradili spomenik obelisk, pa je bil sekretar občinske konference zveze

komunistov Kranj Stane Pirnat. Obudil je spomin na herojske in hkrati tragične dogodke in trenutke natanko izpred 40 let, izrazil občudovanje in hvaležnost vsem, ki so se takrat borili za to, kar danes v svobodi in miru uživamo. Herojska borba Selške vojske takrat pa nam je tudi danes v neravno složenem in mirnem svetu lahko zgled, kako očuvati in braniti kravo priporjeno.

Po spominskih strelih pripadnikov garnizije Stane iz Kranja in položiti vence k spomeniku so dopoldansko svečanost na Planici nad Crngrobom sklenili s kulturnim programom, v katerem so nastopili učenci osnovne šole Lucijan Seljak iz Strazišča in kranjski pihalni orkester.

Tradicionalno množično zborovanje na Planici je bila poleg številnih drugih tudi osrednja prireditev v počastitev praznika krajevnih skupnosti Bitnje, Jošt, Sv. Duh in Zbavnica.

A. Zalar

Surovin je še vedno premalo

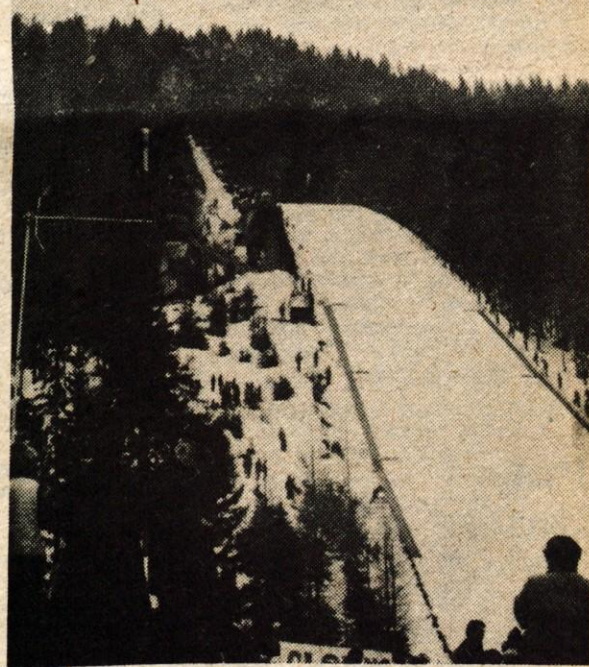
Slovenska industrija je že od druge polovice leta 1980 slabo preskrbljena z reprodukcijskimi materiali in surovinami in v zadnjem času se težava zaradi pomanjkanja določenih sestavnih delov še pogloblja. Nepravilno bi bilo trditi, da so vzrok za takšne razmere le uvozne omejitve, čeprav nedvomno prispevajo svoj delež k težavam v proizvodnji. Vzroke je po mnenju ekonomistov potrebno iskati v neskladnem razvoju med proizvajalci surovin in predelovalno industrijo, neurejenih cenovnih razmerjih in s tem različnem položaju bazične in predelovalne industrije ter v prelahki poti v preteklih letih do deviz za uvoz surovin in repromaterialov ter preveliki navezanosti na tuje partnerje.

Ob izredno dinamičnem razvoju predelovalne industrije so bila vlaganja v bazično industrijo ob strani in posledica so premajhne količine in neprimerna struktura domačih surovin in sestavnih delov. Povpraševanje je večje od ponudbe in surovinarji imajo vnaprej razprodano proizvodnjo. Posledice so, da se ne drže rokov, čeprav so s kupci sklenili posebne samoupravne sporazume in celo soulaganja v povečanje proizvodnih zmogljivosti ne pomenijo več veliko in ne zagotavljajo vedno zadostne preskrbe. Še bolj kot neredna dobava, proizvajalce pesti slaba kakovost in slaba izbira surovin.

Slaba preskrbljenost s surovinami in sestavnimi deli je glavni vzrok, da je lani družbeni proizvod porastel komaj za dobra dva odstotka. Največ težav so imele delovne organizacije črne in barvaste metalurgije, kemične, kovinske in elektroindustrije, deloma tudi tekstilci, usnarji, proizvajalci papirja in del živilske industrije. Slaba preskrba pa je bila tudi vzrok izgubam. Med delovnimi kolektivi, ki so v preteklih letih dosegli dobre poslovne rezultate in so lani ob koncu leta zabeležili rdeče številke v zaključnih računih, je večina takšnih, ki so brez ostanka dohodka zaradi slabe oskrbe.

Letošnje težave v oskrbi niso nič manjše od lanskih. Ker pa letošnja resolucija predvideva le 4,5 odstotno rast uvoza, ob čemer naj bi izvoz na konvertibilno področje porastel za 13 odstotkov, je jasno, da lahko pričakujemo le še ostrejšo pogoje za uvoz surovin in še večje povpraševanje po domačih surovinah in repromaterialu. Kot to ne sme biti potuha proizvajalcem surovin, da spravijo v denar tudi slabo blago, se bodo tudi predelovalci morali še bolj potruditi za dohodkovno povezovanje v reprodukcijski verigi. Lep primer je Livarna LTH, ki ima na podlagi sodelovanja, soulaganj in skupnega deviznega prihodka s Kidričevim dolgoročno zagotovljenih dovolj aluminijevih zlitin. Tudi težave Iskre pri oskrbi z dinamno pločevino iz jeseniške železarnice najbrž niso nepremostljive, le skupen interes obeh bi bilo treba poiskati.

L. Bogataj

Planica je samo ena

PLANICA — Tretji svetovni pokal v smučarskih skokih. Prvi zmagovalac je bil Avstrijec Hubert Neuper. Dve leti zapored je zdaj slavil njegov rojak Armin Kogler. Med moštvi tokrat Avstrija pred gojenci jugoslovanskega trenerja Ludvika Zajca, Norvežani. V naši Planici, kjer je v prelepem kočniku slovenske zemlje pod slikovitimi Poncami skakalni stadion brez primere na svetu.

Najljubši kraj pokojnega očeta smučarskih skakalnic Stanka Bloudka. Že desetletja je Planica »Meka« najboljših smučarskih skakalcev na svetu. Kraj vrhunskega športa. Za vse nas, ljubiteljev Planice, pa še veliko več. Vsako leto je Planica naš praznik, dan našega smučarskega športa, športa, ki je prav v letošnji zimi učinkovito opozoril z velikimi uspehi.

Planica je praznik. Je pa tudi obveznost, da bomo športu nasploh tudi v prihodnje posvetili vso potrebno družbeno skrb. Samo tako bo smučarski šport, ki se je letos pri nas zrcalil v številnih imenitno

izvedenih prireditvah, lahko opravil svoje veliko, hvaležno poslanstvo in uresničil svoj večkratni pomen. To sta poudarila tudi visoka gosta Planice '82, član predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc in predsednik IS SRS Janez Zemljarič.

Nad 40.000 gledalcev oba dni je zadovoljnih zapustilo Planico, imenitno športno prireditev velikih dosežkov in nepozabnih spominov. Planica je ena sama, naša, danes in vsak dan bolj.

D. Humer

PO JUGOSLAVIJI

POTRJEJNO
PRIJATELJSTVO

Predsednik predsedstva SFRJ Sergej Kraigher je v soboto pripotoval na štiridnevni uradni in prijateljski obisk v Ljudsko revolucionarno republiko Gvinejo. Aktivisti družbenopolitičnih organizacij Gvineje so pozdravili predsednika predsedstva Jugoslavije v palači predsedstva. Gvinejski predsednik Sekou Touré je imel ob tej priložnosti govor, v katerem je omenil dolgoletno prijateljstvo naših dveh držav. Z globokim spoštovanjem je govoril o prispevku predsednika Tita v gibanju neurvršenih držav in miru v svetu.

POSVETOVANJE
O ZUNANJI TRGOVINI

V Ljubljani se je včeraj začel petdnevni simpozij državnih trgovinskih organizacij iz držav v razvoju, ki so ga pripravili Konferenca združenih narodov za trgovino in razvoj, Mednarodni center za podjetja v družbeni lastnini v državah v razvoju in Mednarodni center za trgovino. Udeležilo se ga je okoli 75 voditeljev trgovinskih podjetij v državah v razvoju.

V SPOMIN NA 200 TALCEV

V spomin na 3. april 1945, ko so okupatorji na Ledini pri Mariboru ustrelili 200 talcev, praznuje krajevna skupnost Radvanje krajevni praznik. V počastitev tega dogodka so pripravili spominsko proslavo, prireditve pa se bodo zaključile 4. aprila.

O NOČNEM DELU ŽENSK

Slovenski delegati v zveznem zboru skupščine Jugoslavije so se v Mariboru pogovarjali s predstavniki občine o uveljavljanju ustavne zasnove občin pri nas. Obiskali so tudi Mariborsko tekstilno tovarno, kjer so se pogovarjali o delu delegacij te tovarne za samoupravne skupnosti ter o nočnem delu žensk.

LETOŠNJE
MLADINSKE AKCIJE

V Portorožu so se zbrali vodje centrov za mladinske delovne akcije pri republiški konferenci in občinskih konferencah ZSM Slovenije. Dogovorili so se o pripravi na letošnjih pet zveznih in enako število republiških delovnih akcij v Sloveniji. Načrtujejo pa še številne lokalne akcije. Na vseh bo sodelovalo okoli 45.000 mladih.

Pot
štafete mladosti

Štafeta mladosti, ki je na prvi pomladni dan, 21. marca, krenila iz Prilepa v Makedonijo, se te dni zadržuje v socialistični republiki Srbiji, od koder jo bodo 6. aprila ponesli v Vojvodino. Vojvodinski mladinci jo bodo predali bosanskim 12. aprila, od tod pa bo 17. aprila potovala na Hrvaško.

23. aprila jo bodo v Bregani prejeli slovenski mladinci, ki jo bodo ponesli najprej na Stajersko, tretji dan bo prispela v Kamnik in potem obšla vso Gorenjsko. Izmenjali si jo bodo mladi iz Volčjega potoka, Domžal, Mengša, Škofje Loke, Zbanice, Kranja, Golnika in Trčica. Od tod bo štafeta nadaljevala pot v Leše, Radovljico, Vrbo, na Jesenice in Bled, nazadnje pa jo bodo planinci in smučarji iz Bohinjske Bistrice oddali mladim v Podbrdu, od koder jo bodo odnesli na Tolminko in nato v Ljubljano. Na praznik osvobodilne fronte bo krenila iz Ljubljane v revirje in na Dolenjsko, naslednjega dne pa jo bodo iz Novega mesta prek Kočevja in Ribnice ponesli na Notranjsko in Primorsko. Obmorske kraje bo obiskala 29. aprila, isti dan ob 12. uri pa jo bodo pri Rupi slovenski mladinci znova predali Hrvatim.

S Hrvatske bo krenila 8. maja v Bosno in Hercegovino, pri črnogorski mladini bo prebivala od 14. do 19. maja, do 23. maja bo obšla še Kosovo, nato pa bo krenila v Srbijo, kjer jo bodo na sam dan mladosti sprejeli v Beogradu.

Socialna varnost invalidov

Na nedavnem seminarju društva invalidov Kranj so obširno razpravljali o družbenem položaju invalidov — Najtežji je še vedno položaj invalidov brez statusa — Invalidske delavnice

Kranj — Temeljni pravici invalidov, usposobitvi za delo in vključitvi v normalno življenjsko okolje, skušamo v naši družbi vselej zadostiti. Ob mnogih dobrih rezultatih, ki kujejo v zvezde našo doslednost zakonu in našo človečnost, pa ne gre pozabljati na vrsto slabosti in nedorečenih vprašanj. Med slednja so na delovnem srečanju aktivistov kranjskega invalidskega društva uvrstili pomanjkljive programe delovnega usposabljanja, nezadostno število mentorjev zanj ter še vedno neurejen položaj brezstatusnih invalidov.

Socialna varnost delovnih invalidov izhaja iz njihovega minulega dela, tako da njihov obstoj ni docela ogrožen niti tedaj, ko za invalida ni dobiti ustreznega lažjega delovnega mesta. Tudi osebam z motnjami v telesnem in duševnem razvoju je deloma zagotovljena denarna pomoč od skupnosti socialnega skrbstva, čeprav še vedno ni moč govoriti o rešenem vprašanju te kategorije invalidov. Prav gotovo pa so v najmanj zaviljivem položaju tisti, ki nimajo priznanega statusa invalidnih oseb, zaradi česar je njihova prihodnost sila nejasna. Status invalidnosti si sicer lahko pridobijo pri skupnosti za zaposlovanje, kar pa jim še ne zagotavlja materialnih pravic, razen seveda delovnega usposabljanja. V času, ko je invalid na usposabljanju, mu skupnost za zaposlovanje nudi vso materialno pomoč. Vendar, ko to obdobje mine, postane položaj invalida spet nejasen in negotov. Redke organizacije združenega dela so pripravljene te delavce sprejeti na delo, saj je med njimi veliko takih, ki zaradi invalidnosti težko dohajajo normo. Za zdaj pa je neurejeno tudi vprašanje, kdo naj krije nadomestilo med dohodkom, ki bi ga invalid s svojim delom dosegel, in minimalnim osebnim dohodkom. V Kranju se socialne ustanove sicer že dogovarjajo o nekom, ki bi prevzel to obveznost, saj se zavedajo, da bi le na ta način spodbudili delovne organizacije k zaposlovanju invalidov. Za zdaj pa so delovne organizacije večinoma zaprte, celo med posameznimi temeljnimi organizacijami se je težko sporazumeti o prezaopositvi invalid-

nih delavcev. Rešitev bi bila kajpak invalidska delavnica, kakršna je bila na primer Mladi rod, vendar pa današnje gospodarske razmere ne dopuščajo gradnje investicijsko tako zahtevne ustanove.

V novogoriškem Meblu so uspeli odpreti prezaopositve med temeljnimi organizacijami, ustanovili pa so tudi TOZD invalidsko delavnico, kar bi lahko služilo kot zgled tudi marsikateri gorenjski delovni organizaciji, če že ni moč postaviti rehabilitacijskega centra. Mnogi se sicer nagibajo k mnenju, naj bi invalida ne ločevali od zdravega okolja in ga zapirali v invalidske ustanove, toda za tiste, ki so jim običajna delovna mesta težko dostopna, in za duševno prizadete bi bila invalidska delavnica idealna rešitev.

D. Žlebir

Zadnje slovo
od Vincenca
Krmelja

ŠKOFJA LOKA — Včeraj so se na škofjeloškem pokopališču na Lipici poslovili od generalpodpolkovnika Vincenca Krmelja. Umrli je 26. marca v Ljubljani po daljši in hudi boleznii v 56. letu starosti.

Rodil se je 1927. leta v Binklju pri Škofji Loki. Odraščal je v delavski družini. Komaj petnajstleten, novembra 1942. leta, je postal skojevce, kurir in obveštevalec. Januarja 1944. leta je vstopil v partizansko enoto, kjer so ga še isto leto sprejeli v Komunistično partijo. Prešel je pot od borca in politdelegata v nižjih enotah do oficirja v štabu slavne Gubčeve brigade.

Po osvoboditvi domovine je ostal v armadi in kot starešina v njej opravljal mnoge odgovorne naloge širom po Jugoslaviji. V bogatem vojaškem življenju je zamenjal številne pomembne dožnosti; pred približno osmimi leti je sprejel dolžnost poveljnika divizije, pozneje postal načelnik centra visokih vojnišol v Sarajevu, od tod pa je odšel v Beograd, kjer je bil načelnik komandno-štabne akademije KOV v centru visokih vojaških šol.

Učil in izpopolnjeval se je ob plodnem delu. Končal je tudi vojaško akademijo Frunze v Sovjetski zvezi in vojaško šolo Jugoslovanske ljudske armade. Vrhovni poveljnik naših oboroženih sil maršal Tito ga je s svojim ukazom imenoval za generalmajorja, pozneje pa je bil povzidan v čin generalpodpolkovnika. Za svoje delo je prejel številna odlikovanja in priznanja.

S. Saje

Programska
konferenca
Zveze borcev

Podnart — V soboto, 3. aprila, bo ob 16. uri v domu kulture v Podnartu programska konferenca krajevne organizacije ZVB NOV Podnart. Na konferenci bodo podelili najzaslužnejšim medvojnim aktivistom posebna priznanja, zato bodo pripravili tudi kulturni program. V njem bodo sodelovali komorni moški pevski zbor iz Podnarta in pionirji pionirskega odreda Alojz Rakovec iz osnovne šole Ovsice.

Ciril Rozman

DOGOVORI IN SREČANJA

Jesenice — V torek, 30. marca, ob 16. uri se bodo na skupni seji sestali zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor jeseniške občinske skupščine. Obravnavali bodo predlog statuta občine, poročilo o delu izvršnega sveta v minulem mandatnem razdobju in poročilo občinske volilne komisije.

Po zaključenju skupni seji se bodo zbori sestali še vsak posebej. Na vseh treh sejah bodo obravnavali pripravo sprememb in dopolnitev držbenega plana za tekoče srednjeročno razdobje, dogovor o usklajevanju davčne politike v letošnjem letu, zaključni račun proračuna občine in poročilo o delu postaje milice Jesenice in oddelka milice Kranjska gora.

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti bosta obravnavala še spremembe in dopolnitve odloka o davkih občanov, odlok o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter spremembe in dopolnitve odloka o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnega zemljišča.

Zbor združenega dela pa bo sklepal še o uporabi sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč v občinah Ilirska Bistrica, Postojna in Sežana ter obravnaval odlok o določitvi

delegatskih mest, oblikovanju delegacij, konferenci delegacij in skupnih delegacij za zbor združenega dela občine Jesenice.

Ponoven sklic seje — Za petek, 26. marca, sklicana seja komiteja občinske konference zveze komunistov Kranj je zaradi nesklepčnosti članov komiteja odpadla. Zato je sekretar komiteja ZK Stane Pirnat sklical ponovno 3. sejo komiteja občinske konference ZK v sredo, 31. marca, dopoldne. Na dnevnem redu so naloge komunistov na področju uveljavljanja novih družbeno ekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu in najpomembnejše usmeritve in aktivnosti komunistov, ki izhajajo iz programske volilne konference ZK Kranj. Obravnavali bodo tudi gradivo za 9. kongres ZK Slovenije.

Vzdrževanje mestnih ulic — Pri samoupravni komunalni interesni skupnosti Kranj je bil včeraj (29. marca) sestanek, ki so se ga udeležili predstavniki kranjskih trgovskih, prometnih in nekaterih drugih delovnih organizacij ter komiteja za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve občine Kranj. Razpravljali so o vzdrževanju mestnih ulic v Kranju in sicer: Prešernove, Tavčarjeve, Tomšičeve in Reginceve.

A. Ž.

Druge seje občinskih kandidacijskih konferenc

Boljša udeležba
kot pred štirimi leti

Letos je prišlo na volišča več volivcev kot pred štirimi leti. V vseh temeljnih organizacijah in krajevnih skupnostih delegacije dobile zadostno število glasov — Premalo kandidatov z Gorenjske za delegacijo za zvezni zbor SFRJ — Kandidat za predsednika izvršnega sveta Miro Pinterič — Podpora vsem drugim kandidatom za vodilne funkcije

Škofja Loka — Na drugi občinski kandidacijski konferenci so pregledali oceno letošnjih volitev. Udeležba je bila zelo dobra, boljša kot pred štirimi leti in sicer je v združenem delu prišlo na volišča 92,12 odstotka vpisanih volivcev, v krajevnih skupnostih pa kar 95,57 odstotka volilnih upravičencev. Povsod so volitve uspeli, povsod je volilni postopek pravičen in nobena delegacija ni dobila premalo glasov, tako da bi bilo treba kaj volitev ponavljati.

Nastalo pa je nekaj sprememb pri predlogih kandidatov za nekatere vodilne funkcije v samoupravnih interesnih skupnostih. Za predsednika skupščine skupnosti invalidskega in pokojniškega zavarovanja je namesto Milana Žaklja predlagan Janez Šimenc iz krajevnih skupnosti Godešič. Za predsednika zbora uporabnikov občinske izobraževalne skupnosti namesto Branimira Lahajnarja kandidira Ivan Cepuder iz Alpine. Za predsednika zbora uporabnikov občinske zdravstvene skupnosti pa je namesto Rajka St-

bilja predlagan Janez Bizjak iz Ljmorja.

Konferenca je tudi podprla izbor možnih kandidatov za zvezni zbor skupščine SFRJ, imela pa pripombo, da ima Gorenjska premalo kandidatov. Prav tako je prila predlog možnih kandidatov predsedstva SRS in za volilne funkcije v samoupravnih interesnih skupnostih v republiki. Imeli pa pomislek glede kandidature Miru Zupančič za predsednico zbora izjalcev kulturne skupnosti Slovenije. Kandidatka je namreč ravnateljica kulturnega centra v Kamniku in individualni poslovodni organ, more kandidirati za takšno funkcijo.

Kandidat za predsednika izvršnega sveta občinske skupščine je Miro Pinterič. Možni kandidati, ki jih konferenca predlagala za izvršnega sveta pa so Anton J. Ivo Kržišnik, Ferdinand Buh, Jelovšek, Borut Mencinger, Čadež in Pipp Andrej iz sedamdeseta in Mirjam Jan-Blažič, ko Berič in Jakob Kavčič.

L. Bogataj

Potrdili kandidate

Predlogi kandidatov v razpravah v temeljnih sredinah niso živeli nobenih sprememb, zato jih je tudi druga občinska kandidacijska konferenca potrdila

Kranj — Delegati druge občinske kandidacijske konference, ki jo je v petek, 26. marca, sklicala občinska konferenca SZDL Kranj, so ugotovili, da po razpravah v temeljnih sredinah po prvi občinski kandidacijski konferenci in tudi po volitvah ni prišlo do novih predlogov za kandidate za vodilne funkcije v občinski skupščini in skupščinah interesnih skupnosti.

Sicer pa so na konferenci najprej poslušali poročilo o opravljenih aktivnostih po prvi občinski kandidacijski konferenci. Vsi kandidati za opravljanje vodilnih funkcij, o katerih je razpravljala in jih tudi sprejela druga občinska kandidacijska konferenca, so bili določeni že na prvi konferenci 22. februarja in tudi izvoljeni so bili v temeljne delegacije in družbenopolitični zbor občinske skupščine. Ker torej ni bilo dodatnih ali spreminjavalnih predlogov v razpravah v temeljnih sredinah, je občinska kandidacijska konferenca sprejela listo kandidatov za vodilne funkcije v naslednjem mandatnem obdobju.

V temeljnih sredinah so razpravljali tudi o kandidatih za člane izvršnega sveta skupščine občine Kranj. Franc Hočvar, ki je bil na prvi kandidacijski konferenci določen za kandidata za predsednika izvršnega sveta, je delegatom tudi obrazložil predlagano petnajstčlansko sestavo izvršnega sveta, v

katerem se sicer zamenjajo le člani: po mnenju novega mandata je za izvršni svet, je le-ta s svojo dosedanjim delom in organizacijsko celotno opravičil zaupanje, zato ni razloga, da bi se takšna sestava tudi kaj bistveno menjala. V temeljnih sredinah se volivci imeli nekaj pripomb, ki so delegati na seji konference obrazložili, vendar pa je konference z večino glasov dala podporo k logu kandidatov za izvršni svet.

Delegati druge občinske kandidacijske konference so obravnavali tudi predloge delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij za delegate za Zvezni zbor skupščine SFRJ; in določili seznam kandidatov za delegacije Zveznega zbora Skupščine SFRJ. Kranjske občine sta bila za delegate v zvezni zbor predlagana Alojzija Planinšek, socialna delavka iz Kranjske Save in Jože Škodnik, delegat Gorenjske kmetijske zadrage Kranj. Delegati druge občinske kandidacijske konference se strinjali tudi z možnimi kandidati za predsednika in člane predsedstva SRS, možnimi kandidati za zvezni zbor in pokrajinski skupščine SRS in predlogi za vodilne in funkcije v skupščini SRS in skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti v republiki.

L. M.

Že drugič podprli kandidate

Kamnik — Minuli teden so se delegati kandidacijske konference v Kamniku znova zbrali, da bi odločili o imenih za vodilne naloge v občini, republiki in federaciji ter sklepali o odgovornih v občinskih samoupravnih interesnih skupnostih. Hkrati so ocenili tudi volitve v kamniških krajevnih skupnostih in združenem delu.

Druga občinska kandidacijska konferenca je znova potrdila kandidate za vodilne funkcije v občini in interesnih skupnostih, odločala pa se je tudi o dveh novih kandidatih v samoupravni zdravstveni in stanovanjski skupnosti. Delegati so glasovali tudi o novi sestavi izvršnega sveta, ki ga bodo po novem sestavljali predsednik Franc Jeras, člani Boris Zakrajšek, Tomo Malinarič, Zdenko Kogler, Janez Brlogar, Boris Bavčar, Marjan Urh, Peter Plevel, Jože Peklar, Silva Drobnič, Izotk Jurančič, Tone Istenič in Ivan Hribar. Omenjeno sestavo izvršnega sveta so delegati podprli, prav tako pa tudi kandidate za zvezni zbor skupščine SFRJ ter ostale vodilne naloge na vseh treh ravneh družbenopolitičnih skupnosti.

Ugodno so ocenili tudi nedavne skupščinske volitve, ki se jih je v kamniških krajevnih skupnostih in združenem delu udeležilo kar 94,25 odstotkov volilnih upravičencev, še bolj pa so se odrezali kmetje s 95 odstotno udeležbo. Podrobnejšo analizo volitev bodo pripravili kasneje, trenutno so se omejili le na

udeležbo in podporo, ki so jo delegati in občani dali delegatom kandidatnih listah.

D. Ž.

Izobraževanje
osnovna naloga
komunistov

Kranj — Na drugi seji občinske konference zveze komunistov Kranj so minuli teden obravnavali poročilo o idejnopolitičnem usposabljanju zvezi komunistov v minulem letu, sprejeli program za letošnje leto, na seji opozorili, da morajo vodstva osnovnih organizacij ZK v prihodnosti posvečati vso skrb idejnopolitičnemu usposabljanju komunistov. Sprejeli so tudi tako imenovani temeljni program izobraževanja v organizacijah oziroma v obliki lahko tudi dopolnilno glede na dejanja v okviru letošnjih obveznih gresov ZK. Sicer pa je povsod v komunistov treba zaočrtiti odgovornost glede idejnopolitičnega izobraževanja in usposabljanja. Predsednik je treba povsod v program vključiti izobraževanje delegatskega sistema hkrati pa dopolnjevati in izpopolnjevati že ustaljene oblike izobraževanja. Pri izvajanju izobraževalnega programa pa je treba posvečati posebno skrb splošnemu ljudskemu oporu in družbeni samozavednosti.

TRŽIČ

35. seja DRUŽBENO-POLITIČNEGA zbora skupščine občine Tržič, sredo, 31. marca 1982, ob 17. uri v mali sejni sobi skupščine občine Tržič

6. skupna seja zbora ZDRUŽENEGA DELA in zbora KRAJEVNIH SKUPNOSTI skupščine občine Tržič, sredo, 31. marca 1982, ob 17. uri v veliki sejni sobi skupščine občine Tržič

Dnevni red

- Delegati družbenopolitičnega zbora bodo na ločeni seji, delegati zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti pa na skupni seji najprej ugotovili sklepčnost, potrdili zapisnike nekaj zadnjih sej in zatem obravnavali:
- poročilo o delovanju izvršnega sveta skupščine občine Tržič v mandatsnem obdobju 1978–1982
- zaključni račun proračuna občine Tržič za leto 1981
- odlok o potrditvi zaključnega računa proračuna občine Tržič za leto 1981
- zaključni račun prispevka za starostno zavarovanje kmetov za leto 1981
- davčni zaključni račun za leto 1981
- dogovor o usklajevanju davčne politike v letu 1982
- odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve
- odlok o davkih občanov v občini Tržič
- odlok o spremembi odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča
- odlok o pripravi dolgoročnega plana občine Tržič za obdobje 1986 do 1995 oziroma za nekatera področja do leta 2000
- odlok o pripravi in sprejetju sprememb in dopolnitev družbenega plana občine Tržič za obdobje od leta 1981 do 1985
- sofinanciranje ureditve spominskega obeležja Udin boršt
- poročilo o rezultatih volitev
- poročilo o osebnih dohodkih voljenih in imenovanih funkcionarjev v občini Tržič
- volitve in imenovanja
- predlogi in vprašanja delegatov
- Delegati zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti bodo razen tega obravnavali še
- odlok o spremembi o odškodnini za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda

DOGOVORIMO SE

Nova davčna merila

Predlog republiškega dogovora o usklajevanju davčne politike v letu 1982 se od osnutka malenkostno razlikuje — Dogovor je tudi osnova za spremembo oziroma dopolnitev odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter odloka o davkih občanov

Republiški dogovor o usklajevanju davčne politike v letu 1982 so delegati tržiške občinske skupščine kot osnutek obravnavali decembra lani. Takrat so predlagali, naj se stopnja davka iz osebnega dohodka v višini 0,5 odstotka prepusti v presojo in odločitev občinam samim, ki lahko določijo tudi nižjo od 0,5 odstotka. Druga tržiška pripomba se nanaša na obdavčitev zavezancev po dejanskem dohodku namesto po katastrskem. Delegati so namreč menili, da je potrebno pred to spremembo pripraviti natančna merila za ugotavljanje celotnega prihodka zavezancev in ugotoviti, kakšne bodo posledice.

Predlog dogovora tržiških pripomb ne upošteva in v razlagi tudi pojasnjuje, zakaj ne. Spremembe so

se dotaknile le dveh določil. V osnutku je bilo predlagano, da se dodatni davek od kmetijstva za nekmete odmeri po stopnji med 20 in 46 odstotki, v predlogu pa po stopnji med 25 in 40 odstotki. Novo besedilo ima še 11. člen dogovora, ki pravi, da se od dohodkov, ki jih dosežejo popolni invalidi (paraplegiki), če opravljajo ročna dela prek organizacij združenega dela, plačuje davek po odbitku po stopnji 10 odstotkov. Izvršni svet priporoča delegatom, da predlog dogovora sprejmejo.

Na njegovi osnovi je zasnovana tudi sprememba oziroma dopolnitev odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter odloka o davkih občanov v tržiški občini.

V prvem dokumentu gre za novo obdavčitev preprodaje motornih koles in za povečanje stopenj davka nekaterim alkoholnim pijačam. Po zdaj veljavnem odloku je uveden davek le na preprodajo avtomobilov, če je bilo vozilo prodano pred potekom treh let. Izvršni svet predlaga, da se uvede tudi na preprodajo motornih koles s prostornino nad 125 kubičnih centimetrov, čas, v katerem se obdavči preprodaja, pa skrajšuje od treh na dve leti.

Stopnja davka za pivo zdaj znaša 30 odstotkov, po novem 35, za druge alkoholne pijače 45, po novem 50 odstotkov, za alkoholne pijače, narejene iz manj kot polovice domačih surovin pa 50, po novem 60 odstotkov.

Spremembe in dopolnitve odloka o davkih občanov v občini Tržič so, kot že rečeno, pripravljene po letošnjem republiškem dogovoru o usklajevanju davčne politike in po usklajevanju z drugimi gorenjskimi občinami.

Novosti veljajo za kmete, ki jim kmetijska dejavnost ni osnovni poklic in ob rednem davku od katastrskega dohodka plačujejo še dodatni davek po stopnji šest odstotkov. Ta bo zdaj enoten in bo znašal 25 odstotkov. Razlog za tako povišanje je težnja, da bi postopno izenačili obveznosti kmetov in nekmetskih.

Letošnji republiški dogovor ponovno nalaga občinam, da preidejo na obdavčevanje določenih vrst davčnih zavezancev po dejanskem namesto katastrskem dohodku. Teh zavezancev bo v tržiški občini zelo malo, njihovo točno število pa bo mogoče ugotoviti po objavi meril za ugotavljanje celotnega prihodka, ki jih bo predpisal izvršni svet.

Dohodki, od katerih se plačuje davek po odbitku, so glede na vir zdaj razdeljeni v pet skupin, po novem v štiri. Tretja skupina se zato zlije z drugo, v kateri je predpisan davek po stopnji 20 odstotkov. Izvršni svet pa ob tem predlaga tudi nekatere oprostitve za dohodke, dosežene v glavnem s fizičnim delom.

Lastniki gozdov, ki niso zdravstveno zavarovani kot kmetje in nimajo priznanja položaja kmeta, zdaj plačujejo na posest gozdov davek po stopnji 0,60 odstotka od katastrskega dohodka. Novo besedilo govori o višini 100 odstotkov od katastrskega dohodka gozdnih zemljišč.

Poveča se tudi davek na dobitke od iger na srečo, in sicer od 10 na 15 odstotkov.

Varčna proračunska poraba

Delegati skupščine občine Tržič so obseg splošne porabe za lani določili marca. Tako naj bi v proračunu za leto 1981 priteklo skoraj 40,5 milijona dinarjev, od katerih bi dobrih 2,6 milijona vložili za blagovne rezerve, 15.000 dinarjev za turistično dejavnost in skoraj milijon za zdravstveno varstvo živali, medtem ko bi 36,8 milijona dinarjev porabili za dejavnosti, ki se financirajo iz proračuna.

Glede na to, da so se med letom pojavile nekatere nepredvidene naloge in je bilo hkrati ocenjeno, da bo prihodkov več, je skupščina občine decembra sprejela odlok o spremembi proračuna, po katerem naj bi prihodki splošne porabe znašali 44,1 milijona dinarjev.

Čeprav je občinski proračun tako postal bogatejši, razporeditve prihodkov ni bilo mogoče povečati, saj je bilo treba spoštovati določila družbenega dogovora o ukrepih za omejevanje splošne porabe. Po tem dogovoru se presežki dohodkov lahko namenijo za kompenzacije v končni porabi živil, za oblikovanje,

Izvršni svet opravičil poslanske

Izvršni svet skupščine občine Tržič je v minulih štirih letih gal največ sil predvsem na področju družbenoekonomskih odnosov, planiranja, urbanizma, ljudske obrambe in dramske samozaščite

Pred delegate, ki se tokrat sestajajo zadnjič v štiriletni postavi, prihaja tudi zajetno poročilo, ki obravnava delo izvršnega sveta v enakem obdobju, to je od 1978. do 1982. leta.

V tem času je izvršni svet, ki je deloval tudi kot predlagatelj splošnih aktov, politike in ukrepov občinski skupščini, s svojimi komisijami in odbori reševal številna vprašanja predvsem na področju družbenoekonomskih odnosov, planiranja, urbanizma, ljudske obrambe in družbene samozaščite. Poseben poudarek je dajal vsakoletni pripravi in sprejemu resolucije o politiki izvajanja družbenega plana tržiške občine ter njenem uresničevanju.

Tako ima izvršni svet ob naporih delovnih ljudi nedvomno velike zasluge pri oživljanju gospodarske rasti. Medtem ko sta še prvo in drugo leto preteklega srednjeročnega obdobja z izgubo poslovali Lepenka in Kompasova temeljna organizacija na Ljubelju, kasneje negativnih zaključnih računov ni bilo več. Izvršni svet je skupaj z delavci iskal rešitev oziroma pomagal pri izdelavi razvojnih programov. Zaradi zaostrenih pogojev gospodarjenja pa bo še naprej potrebno posvečati pozornost predvsem organizacijam iz terciarnega sektorja, to je gostinstvu in turizmu, katerih dohodkovni položaj še ne omogoča hitrejšega razvoja.

Z nepopustljivo »politiko« je izvršni svet prispeval tudi k usklajevanju vseh oblik porabe in h krepitevi akumulacijske sposobnosti tržiškega gospodarstva. Kljub temu pa na področju investicijskega vlaganja v zadnjih letih ni bilo bistvenega skoka. Izvršni svet je sicer spodbujal izdelavo investicijskih programov, vendar so zaostreni pogoji kreditiranja marsikatero organizacijo odvrnili od načrtov. Najdlje so prišli v Lepenki, medtem ko bodo programi Zlita, Bombažne predilnice in tkalnice ter Peka najbrž uresničeni v drugi polovici tega petletnega obdobja.

Ena pomembnejših nalog izvršnega sveta je tudi, da v okviru materialnih možnosti zagotovi čim boljše pogoje za preskrbo občanov. Naloga je precej zahtevna, saj se nanaša na politiko pospeševanja kmetijske proizvodnje v občini, na sovlaganja v kmetijstvo zunaj občine, na oblikovanje blagovnih rezerv in na politiko cen osnovnih življenjskih izdelkov ter storitev. Na vseh področjih so bili v zadnjih letih opazni bistveni premiki.

S pametno začetno politiko je dal izvršni svet kot enemu izmed osnovnih pogojev razvoja in planiranja v mesto. Pri tem je izvršni svet doval cilje racionalne izrabe, predvsem z vidika kmetijskih zemljišč, varstva in enakomernejšega razvoja meznih območij v občini. Vanja so se še posebej planiranju stanovanjske obrambe in družbene obrambe in največ pozornosti namenili varnostnim občinam, zlasti pa je bilo usmerjeno v mobilizacijo novilarne in izdelave mentov obrambnih potreb gotavljanje sredstev za ljudskega odpora in družbene zaščite v občini ter krajinskih, kot tudi uresničevanja gram občinskih blagovnih

Volitve so uspešne

Občinska volilna komisija je rezultate volitev, ki so bile sklenjene v skupščini občine Tržič, predstavila na skupščini krajevnih skupnosti 14. marca.

Kandidate za izvršni svet zbora skupščine občine Tržič skupaj 9957 delovnih občanov volilo 8864 kandidatno listo jih je 7493, proti njej 725, torej je bilo 646 glasovnic. Izvoljeni vsi kandidati: Maja Ahacič, Sonja Bizjak, Bruno Golmajer, Rudi Hrovat, vec, Pavel Jerman, Jole Milan Krsnik, Andrej Piskur, Franc Primožič, Anton Stritih, Zora Sulgaj, Tine Truden in Jože Zupančič.

Na volitvah delegatov v skupščini občine Tržič skupnosti so bili na volilnem delu in na volilnih glasovnih kmetijah, rezultati od 6271 jih je glasovalo 313 kandidati pa je bilo 267 glasovnic. Uspešno je bilo tudi na delegacij v krajevnih skupnostih in na volitvah v skupščini občinske skupnosti. Od 587 jih je glasovalo 884, torej je bilo 548 glasovnic, od 271 tova pa je bilo izvoljenih 111.

Občinska volilna komisija, da so bili postopki in kandidatur kot tudi sam usklajene z zakonom in nepravilnosti, ki bi lahko kandidature oziroma na

Imenovanja

Komisija za volitve in imenovanja pri skupščini občine Tržič je predlagala, naj delegatov v sedanje člane komisije imenuje o zmanjšanju prispevka za starostno vanje kmetov, ki so Anton Stritih, Peter Vinko Golmajer. Novi bili bili naslednja Stari Knific, Tatjana Sajovic in Majda Saperov.

Na pobudo medobčinskih ta SZDL za Gorenjsko osnovi soglasij vseh gorenjskih občin tržiški izvršni svet za javnega pravobranilca Darinko Novak-Zalaznik mirano pravico s izpitom, ki je to delo že v minulem mandatu dobil.

Nujna zgodnejša odmera davkov

Lani je bilo v tržiški občini odmerjenih skupaj nekaj več kot 36 milijonov dinarjev davčnih obveznosti. Glavni del, 20,8 milijona dinarjev, predstavljajo davki in prispevki iz osebnega dohodka od kmetijstva in obrti, davki na dohodek od premoženja in davki od premoženja, prometni davki in drugi prispevki, medtem ko davki in prispevki iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja prinašajo 6,4 milijona dinarjev, prometni davek, ki se ne plačuje na tri mesece, znaša 6,9 milijona dinarjev, blizu dva milijona pa še davek na dohodek od premoženja, davek na dediščino in darila, davek na promet nepremičnin ter takse.

Tržičani pristopajo k urejanju Udin boršta

V tržiški in krajski občini so lani sprejeli družbeni dogovor o varstvu, urejanju, vzdrževanju in postavljanju spomenikov, spominskih plošč in drugih obeležij obdobja socialistične revolucije, o urejanju in vzdrževanju grobišč in grobov borcev ter o poimenovanjih na območjih obeh občin. Dogovora vzpostavljata enoten sistem vzdrževanja spomenikov in grobišč ter način poimenovanja javnih objektov.

Plod skupnega dela, čeprav je pobuda zrasla v Kranju, je tudi program ureditve grobišč in obeležij narodnoosvobodilne vojne v Udinem borštu. Obsega dva dela. Letos naj bi bil uresničen prvi, ki zajema postavitev spominskih obeležij in glavnega spomenika. Dogodki v Udinem borštu kot tudi sam program ureditve so lokacijsko povezani z boji Kokoškega odreda, ki sta mu podelili domil ob občini.

Za uresničitev prvega dela programa bo potrebno združiti 8,5 milijona dinarjev. Tržiška občina naj bi prispevala pol milijona.

Všet tudi komunalni dinar

Po programu del občinske komunalne skupnosti bi se moralo nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča letos povečati za dobrih sto odstotkov. Vendar pa republiški dogovor o izvajanju politike cen dovoljuje le 30-odstotno rast. Da pa bo nad vse nujen program kljub temu uresničen, je izvršni svet poiskal novo pot; samoupravno sporazumevanje z združenim delom, ki bo pokrilo izpad.

Odlok o spremembi odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča torej prinaša le 30-odstotno linearno povečanje sedanjih prispevkov, v katero pa je vključen tudi namenski dinar za izgradnjo industrijske cone. Tako zbrani denar bo letos predstavljala glavno zneska, namenjenega komunalni infrastrukturi skupne rabe.

Kultura v delovnem okolju

V počastitev IX. kongresa ZKS so v tovarni Iskra Železniki v soboto 13. marca pripravili kulturno prireditev, ki je obsegala razstavo del članov likovne in fotoamaterske sekcije ter pevskega zbora. To pa je samo del bogate kulturne dejavnosti v ISKRI-Železniki, ki se ni pojavila kar naenkrat, ampak je plod kar dolgega procesa. Nekaj več kot deset

Vabilo harmonikarjem

Na oddaji »Naše srečanje«, ki jo bo televizija Ljubljana tokrat izjemoma snemala 26. aprila in objavila v sporedu 1. maja zvečer, bodo spet nastopili slovenski harmonikarji pod vodstvom Janeza Kuharja. Vsi, ki bi želeli nastopiti na tem koncertu, pa se še niste prijavili, lahko to storite na naslov: Televizija Ljubljana, Naše srečanje, Moše Pijade 10, 61000 Ljubljana. V prijavi navedite tudi tonaliteto svoje harmonike. Partizanski harmonikarji in tisti, ki igrajo na diatonične harmonike, bodo zaigrali v B, Es, As in C, F, B duru vsak po eno skladbo, eno skladbo bodo zaigrali tisti s klavirskimi harmonikami, ena skladba pa bo za vse skupna. Vsi prijavljenci bodo prejeli note in navodila po pošti. Pismo bo priloženo tudi poseben kartonček za droben spominček, ki ga bodo udeleženci prejeli pred koncertom.

Zbor harmonikarjev bo 26. aprila, na predvečer praznika ob obletnici ustanovitve OF, ob 18. uri v ulici Moše Pijade pred televizijsko hišo.

Nastop vojaškega orkestra

Škofja Loka — V sredo, 24. marca, je v škofovski vojašnici Jože Gregorič-Gorenjc gostoval vojaški orkester iz Ljubljane. V sporedu je sodelovala tudi znana pevka zabavne glasbe Branka Kraner.

V prepolni dvorani vojaškega kluba je bilo moč začuti tesen stik med občinstvom in izvajalci sporeda, kar je omogočilo izredno zanimivo in uspešno prireditev. Izvedli so pesmi skoraj vseh narodov in narodnosti naše domovine, ob koncu nemirnega nastopa pa so ob bučnih pozdravih vsi skupaj zapeli pesem Druže Tito, mi ti se kunemo. Tako so udeleženci prireditve še enkrat potrdili nerazdružno vez z našim priljubljenim predsednikom in po veljavnem oboroženih sil ter dokazali priпадnost njegovi politiki.

M. Pilipovič

Srečanje gledaliških skupin Gorenjske

V Škofji Loki bo od 1. do 4. aprila potekalo Srečanje gledaliških skupin Gorenjske 82 — Izmed dvanajstih predstav so jih v spored uvrstili sedem

Škofja Loka — Srečanje gledaliških skupin Gorenjske bo letos v Škofji Loki. Predstave je za srečanje izbral selektor Jože Kovačič, strokovni vodja Centra za gledališko dejavnost pri Zvezi kulturnih organizacij Kranj. Izmed dvanajstih predstav je sestavljen spored sedmih predstav. Vse bodo uprizorjene v prenovljeni dvorani amaterskega gledališča Škofja Loka na Spodnjem trgu v Škofji Loki, le predstava Prešernovega gledališča bo v domači dvorani, ker je zaradi preskromnih dimenzij odra v Škofji Loki ni mogoče prenesti vanj.

Srečanje gledaliških skupin Gorenjske 82 bodo odprli prav s predstavo Prešernovega gledališča. V četrtek, 1. aprila, ob 19.30 bodo kranjski gledališčniki uprizorili »Stvar Jurija Trajbasa« Vitomila Zupana. K ogledu predstave bo vstop izpred Loškega odra v Škofji Loki odpravljal ob 18.30.

V petek, 2. aprila, ob 17. uri se bo v dvorani Loškega gledališča predstavila gledališka skupina DPD Svoboda Rudi Jedretič iz Ribnega pri Bledu s »Krefli« Ivana Potrča. Ob 20. uri bo domača gledališka skupina, Amatersko gledališče Škofja Loka, uprizorila »Ivan Gro-

let je minilo od takrat, ko sta republiška konferenca SZDL in republiški svet Zveze sindikatov Slovenije dala pobudo za kulturno akcijo, katere namen je bil v prizadevanjih, da se spremeni odnos in miselnost delovnih ljudi do kulture, da se ustvari več možnosti za kulturno-umetniško ustvarjanje, da se pospeši razvoj samoupravljanja v kulturi. Akcije niso pojmovali kot kampanjsko, pač pa naj bi postala splošno ljudsko gibanje za kulturo.

Ker celotne ocene kulturne akcije ne moremo navajati na tem mestu, se omejimo samo na tisto ugotovitev, ki govori, da so se po kulturni akciji zasidrale kulturne dejavnosti v delovnih organizacijah. Tako torej leta 1971, tako na II. kongresu samoupravljalcev in v tej usmeritvi je zasnovana tudi resolucija o kulturi v gradivu za IX. kongres Zveze komunistov Slovenije, ki govori: »Še naprej bomo spodbujali prizadevanja glede tega, da bi se kulturno ljubiteljsko razvijalo v vseh življenjskih in delovnih okoljih, da bi se samoupravno organiziralo in povezovalo tako med seboj kot tudi z delavci v profesionalnih kulturnih dejavnostih, da bi širilo osvobodilne in humanistične vsebine ustvarjalnega dela ter prevzemalo naloge kulturne vzgoje in posredovanja kulturnih vrednot... Pri tem si moramo komunisti posebej prizadevati, da ljubiteljska kultura ne bo ostajala na ravni povprečnega kulturnega prosvetljevanja množic, temveč da bo v svojih najboljših dosežkih kontinuirano prerasčala raven golega ljubiteljsstva ter se ustvarjalno vključevala in prehajala v sam vrh kulturne ustvarjalnosti.«

Te smernice so v ISKRI — Železniki v kulturnih dejavnostih že prisotne in so opazne v dvigu kvalitete likovne skupine, ki jo vodi akademski slikar Janez Hafner; pod vodstvom neumornega sedemdesetletnika, mojstra fotografije, Vlastja Simončiča, ki je poleg fotokluba v Gorenji vasi, v LTH, Škofji Loki, prevzel tudi mentorstvo nad krožkom v Iskri, se poraja tu nov rod fotoamaterjev. Pevski zbor vodi Franc Čufer iz Iskre — Železniki, da omenimo samo te, ki so nastopili na proslavi.

Je pa pred nami še vprašanje, kje se delavci, ki se z umetnostjo ljubiteljsko ukvarjajo, lahko predstavijo, saj so jim marsikje druge vrata zaprta, ker je še vedno amaterska kultura zapostavljena predvsem v

primerjavi s profesionalno? Ena izmed možnosti, vsaj za likovnike in fotoamaterje, je v ISKRI — Železniki nakazana: lahko razstavljajo kar doma v okrilju delovne organizacije, tu lahko zapoje pevski zbor, lahko nastopijo recitatorji. Vedno tak način predstavljanja ni dovoljen, saj si marsikateri želi svoje dosežke pokazati tudi drugod. Za Iskrine likovnike velja, da se predstavljajo tudi izven kraja a vendar vseh možnosti za predstavitev drugod niso še izkoristili, tako ne v Iskri na Laborah, niso se vključili na skupno predstavitev vseh »Iskrašev« v razstavnem prostoru Iskra Commerce v Ljubljani, niti si niso organizirali razstav po razstaviščih Gorenjske vse tja do DOLIK na Jesenicah. Vse bolj se ob odprtih razstavah uveljavlja tudi prirejanje kulturnih večerov, ki bi jih kulturniki iz ISKRE lahko izpopolnili z lastnimi silami: z nastopom pevskega zbora, z recitatorji, torej s kompletno ljubiteljsko kulturno ponudbo tistega, kar je danes živo v delovni organizaciji. Ko pa domači kulturni ustvarjalci gredo od doma, ostane razstaven prostor prazen. Takrat bi lahko priredili katerokoli drugo razstavo, tako da bi delavci lahko občudovali dosežke drugih, da bi uživali v kulturni izrabi prostega časa, ker je osvobojanje človeka največje kulturno dejanje.

Andrej Pavlovce

Razstava fotografij v Šivčevi hiši

Radovljica — Od 29. marca do 11. aprila si v radovljiškem likovnem razstavišču Šivčeva hiša lahko ogledate razstavo fotografij Frana Kraševca (1892–1969). Razstava je odprta vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 17. ure.

Račka

Kranj — V lutkovnem gledališču v gradu Kiselštajn bodo v četrtek, 1. aprila, ob 16. in ob 17. uri gostovali lutkarji Osnovne šole Peter Kavčič iz Škofje Loke z lutkovno igrico »Račka«.

»Svatba« na televiziji

Kranj — V sredo, 31. marca, bo ljubljanska televizija posnela uprizoritev drame Rudija Selige: Svatba, ki jo je kranjsko Prešernovo gledališče uprizorilo pred dobrim letom. Snemanje je za kranjsko gledališče pomembno priznanje, posebej če se spomnimo, da je v zadnjih desetih letih posnelo kar pet celovečernih predstav, kar seveda

samo izkazuje visoko raven predstav kranjskega gledališča.

Prvič pa bo ljubljanska televizija uprizoritev snemala v kranjskem gledališču, doslej so vedno snemali v studijih. Predstava in snemanje se bo začelo ob 10. uri.

S to predstavo bo kranjsko gledališče zaključilo uspešni niz ponovitev Seligove Svatbe. Prešernovo gledališče se je pred dobrim letom, ko je dobilo za uprizoritev dodatna sredstva, natančno dogovorilo s kulturno skupnostjo o številu ponovitev. Danes lahko zapišemo, da je bilo število ponovitev preseženo za 30 odstotkov. Tudi sicer je kranjska uprizoritev Svatbe doživela tako pri publiku (polne dvorane) kot pri kritiki izjemno pozornost ter nedeljava priznanja.

S televizijskim snemanjem tako kranjsko gledališče zaključuje projekt Svatbe, ki je dosegel več kot smo predvidevali.

M. L.

Spored Prešernovega gledališča

Kranj — Jutri, v sredo, 31. marca, ob 10. uri bodo v Prešernovem gledališču uprizorili »Svatbo« Rudija Selige. Predstavo bo snemala ljubljanska televizija, ogledali pa si jo bodo učenci Šolskega centra za blagovni promet in Mlekarskega šolskega centra iz Kranja. V četrtek, 1. aprila, ob 19.30 bo Prešernovo gledališče o okviru letošnjega področnega srečanja gledaliških skupin Gorenjske uprizorilo »Stvar Jurija Trajbasa« Vitomila Zupana. V petek, 2. aprila, bo v kranjskem gledališču gostovalo gledališče Tone Čufar iz Jesenic z Levstikovim »Martinom Krpanom« v priredbi Alje Tkačeve. Predstava ob 15. uri bo namenjena učencem Osnovne šole Helene Puhar, ob 17. uri pa učencem Osnovne šole Stane Žagar. Prešernovo gledališče pa bo gostovalo na Jesenicah in sicer s Shakespeareovim »Senom kresne noči«.

Odsev plavžev

V dvorani skupščine občine Škofja Loka razstavlja dvanajst lino-rezov Franc Dolinšek, upokojeni delavec Železarne Jesenice in že od leta 1953 član Likovnega kluba DOLIK na Jesenicah. Franc Dolinšek je bil rojen leta 1908 in je delal v Železarni v gradbenem oddelku do upokojitve leta 1963. Kot slikarja in člana DOLIK smo ga doslej poznali predvsem po privlačnih tihožitjih, tokrat pa se je opredelil za povsem drugačen motivni svet in tudi za zanj novo tehniko barvnega lino-reza, ki jo zoženo na nekaj barv presenetljivo dobro obvlada. Če smo omenili drugačen motivni svet, smo to storili predvsem zaradi velike razlike med slikanjem tihožitij, ki jih je slikal in med slikanjem najbolj zanimivih trenutkov v železarskem procesu, ko je bilo treba dodati tudi figuro, železarja, ki prebija plavž, ki dela na ločevanju železa od žlindre, vlija žarečo talino v kalupe. Figura je torej nova in nov je predmet Dolinškove likovne predstavitve in vendar marsikje še ostaja tudi v tem likovno novem okolju pri tihožitju: to so tisti barvni linorezi, kjer se oko slikarja utrjuje od žareče poudarjenega okolja železarjeve postave pri delu, ustavi ob hladni barvitosti mrzlih kokil, posod z apnom, kalupih. Prav v teh predmetih, ki so v Dolinškovi barvnih linorezih ugašeni v hladni barvitosti in podani s skopimi sredstvi, se pokaže njegov likovni odnos, ki nikakor ne more pozabiti na tihožitju z rožami; kajti tudi to so svojevrstna tihožitja, delo človeških rok, grozljiva v svoji likovni pojavnosti. Povsem drugačni so tisti linorezi, s katerimi hoče Dolinšek prikazati barvno in svetlobno dinamiko ljudi, ki so sicer le delček velikega proizvodnega procesa, toda so v svojem delu resnični ustvarjalci-železarji, upodobljeni v živo črni tonaliteti pred žarečo oranžnim ozadjem, ki ponazarja puhtečo vročino. Zanimivo je, da je ta Dolinškova razstava, oziroma njegov ciklus barvnih linorezov, enotno ugašena in je uravnotežena med valovanjem vročega zraka (oranžne barvne partije) in mrzlo hladnostjo sivih tonov tam, kjer je opazna odsotnost delavca železarja.

Andrej Pavlovce

Bogata dejavnost ob družbeni podpori

Tržič — Ena izmed prvih oblik sodelovanja ob pobratenju med tržičsko občino in francoskim mestom Ste-Marie-aux-Mines, je bila predstavitev mineraloškega bogastva Jugoslavije. Prva razstava je zbudila izredno zanimanje in odprla široke možnosti sodelovanja z razstavljalci. Od takrat pa do danes je bilo ustanovljeno društvo Prijateljev mineralov in fosilov, ki bodo letos pripravili že 10. mednarodno razstavo. Člani društva so si zastavili bogat načrt delovanja. Razen mineralov in fosilov na mednarodnih razstavah predstavijo že tradicionalne kulturne programe, zbirke kristalnega stekla in zlati nakit naših proizvajalcev, obdelavo dragih kamnov, zbirke poštnih znamk v svetu z motivi mineralov in fosilov. Tržiške razstave se ločijo od podobnih prireditev v svetu, saj ima ta razstava pomemben družbeno-politični in gospodarski pomen. Gre tudi za strokovno prireditev, organizirani so sestanki med pobratenimi mesti in delovnimi organizacijami, vsako leto pa pripravijo seminar za učitelje. Dejavnost društva pa ni omejena zgolj na pripravo razstave, ukvarjajo se tudi z raziskovalno dejavnostjo, v pripravi je ureditev svetovno znane Dolžanove soteske, nameravajo urediti paleontološko transverzalo od Jesenic do Tržiča, mednarodni salon kristalnega stekla, povezujejo se z ostalimi evropskimi društvi in skrbijo za vzgojo mladih.

Izredno razvita dejavnost društva je sprožila potrebo po široki družbeno-politični akciji, saj razstava dobiva slovenski značaj. Izvajanje programa društva in mednarodne raz-

stave imajo gospodarski, vzgojnoizobraževalni, raziskovalni, znanstveni in kulturni pomen, povezovanje z vsemi republikami pa pomeni krepitev bratstva in enotnosti. Odpirajo se široke možnosti delovanja, potrebna pa je širša družbena skrb, posebno na Gorenjskem. Člani društva so ob tej problematiki sprožili dogovarjanje na OK SZDL, občinski raziskovalni skupnosti, povezujejo se z Geološkim zavodom, z Rudisom, Mežico, Trbovljami, Šolskim rudarskim centrom v Velenju, slovenskimi sindikati in socialistično zvezo. Na občinski konferenci SZDL so podprli predloge društva in poudarili družbeno koristnost delovanja društva, predlagajo vključitev društva v delo republiške raziskovalne skupnosti in v Zvezo turističnih društev Gorenjske. Ob široki družbeni podpori bo društvo svoje delo še razvijalo. Predstavitev naših naravnih lepot v svetu ima izreden pomen za celotno Jugoslavijo, tako da je dejavnost tržiškega društva Prijateljev mineralov in fosilov že prerasla društvene in občinske meje.

M. Fornazarič

Popravek

V petkovi številki Glasa je prišlo pri lektoriranju poročila o tribuni jezikovnega razsodišča do napačnega citiranja. Pripomba Matjaža Kmecla o nekaterih »krasilih« je bila namreč pomotoma navedena kot »kvasanje«.

Norčija, imenovana »Račji ples«

Po Evropi se že nekaj mesecev širi nova histerija, ki je pred tedni zajela tudi naše kraje. »Račji ples« pleše in prepeva staro in mlado, plošče s to priljubljeno poskočnico se prodajajo za med.

Seveda smo dobili tudi slovensko verzijo »račke«. Na svojo prvo malo ploščo jo je posnela kranjska skupina Sibila. Dekle in fantje si te dni brčkone še niso opomogli od šokantnega uspeha, ki ga zagotovo niti v sanjah niso pričakovali. V nekaj tednih so prodali več kot 50.000 izvodov svoje plošče! S tem so porušili celo vrsto slovenskih diskografskih rekordov in brčkone bodo v prihodnjih tednih še katerega. Za Sibilo pa res lahko rečemo, da ji je sekira dobesedno padla v med!

Toda — ohranimo trezne glave! Naivno bi bilo misliti, da se bo tak uspeh tudi nadaljeval. »Račke« se na popevkarskem nebu ne pojavijo vsak dan in s tem so omejene tudi možnosti za izdelavo domačih verzij tovrstnih uspešnic.

Sibila bo torej v prihodnosti odvisna predvsem od svojega dela, od svojih lastnih pesmi. Ena takih je na B strani nove plošče in nosi naslov »Hvala ti«. Čisto prijetna disko poskočnica je, ki obeta dostojno nadaljevanje.

Avtorska potenciala v skupini sta pevec in flavist Tone Kapušin in klavirist Tone Flaishman. Z aranžiranjem se ukvarjajo vsi člani Sibile. Zasedbo sestavljajo še pevka Romana Ogrin, bobnar Sergej Bažec, kitarist Milan Žgalin in basist Tomaž Kne.

Večina od njih se že celo desetletje predstavlja na gorenjskih odrih, sedanja zasedba pa deluje dobro leto dni.

Kakšne velike filozofije s svojo glasbo ne prinašajo. Sami pravijo, da so predvsem muzikantske duše, ki želijo poslušalce razgibati in razvedriti. Kajpak, je tudi za take vedno dovolj prostora, še posebej na gorenjskih odrih, kjer smo vajeni vsega hudega. Pa brez zamere vse je samo šala — račji ples!

Kazimir Mohar

Kranjska skupina Sibila se je v nekaj tednih prebila med najbolj uspešne slovenske skupine

M. Volčjak

BOGDAN
ŽONTAR

Ko študent na rajžo gre

19

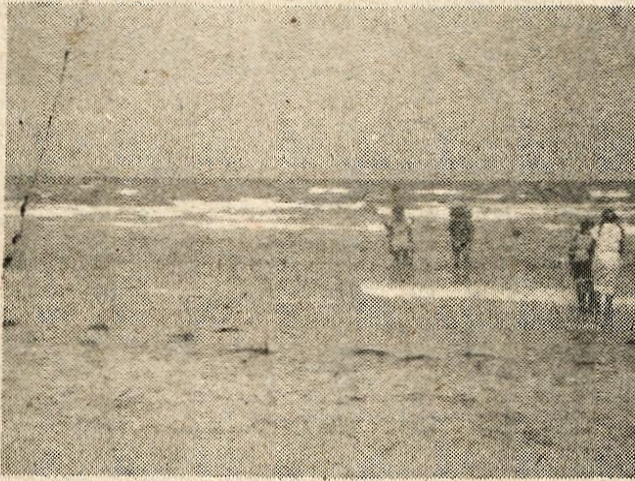
Stop, ki nam je poleg preko štiridesetkilometrskga pešačenja, ostal edina možnost za povratek v Gabes, nam zaradi redkih avtomobilov, pa še ti so bili večinoma polni, ni šel od rok tako kot bi bilo treba, zato smo se bili prisiljeni razdeliti. Bill je imel kot prvi precej sreče, midva s Stanetom pa sva izvisela ob cesti brez kakšnih možnosti in ni nama preostalo drugega, kot da nahecava skupino agencijskih turistov, da naju vzame s seboj, med njihovo požrtijo pa sva doživljala nočni utrip vasi. Ko vas zagrne noč je zunaj vsega konec, ljudje se umaknejo v hiše, ne hodijo niti v gostilno-hotel, niti na obiske, ampak preživijo večer v družinskem krogu. Zunaj se sliši samo še riganje oslov, glasno oglašanje kamel in lajež psov. Vse je zavito v neprodorno temo. Potem se za goro, ki ima nekaj Babji zob, prične svetlikati in prav na vrhu se sramežljivo pojavi luna, vse dokler ne vzide v vsej svoji velikosti in polna luna napravi skoraj dan. Oslu in kamele utihnejo, psi se oglašajo vse pogostejše, veter pa prinese s hriba odaljeno bobnanje tam, tam, tamtam. Nekje v družinskem krogu častijo zaščitnika vasi, celo psi v znak spoštovanja za trenutek utihnejo. Turisti pa se, čeprav pozno, prikažejo veliko prezgodaj in naju prisilijo k odhodu, če hočeva dobiti Billa.

V avtobusu edina motiva turobno tišino prebavljajočih želodcev: »Si predstavljate, da naju bi sedajle domači videli, kako se kot lorda voziva v udobnem avtobusu?« Pozneje, ko se turisti porazgube po hotelih in razmišljajo na katerem od dogovorjenih mest naj išče Billa — na obali ali na železniški postaji, me Stane dregne pod rebra »Reci mami naj sedaj raje ugasne televizor!«

Zjutraj nas zbude ribiči, ki love podobno, kot tisti, ki smo jih videli na Portugalskem, razlikujejo se le čolni, ki so plitvejši in ulov. Vsaka skupina ribičev naloži mrežo v čolni in jo odpelje precej daleč na morje, kjer jo razprostrejo v polkrogu, potem pa jo z dolgo vrvo vlečejo proti obali. Skupina ribičev stalno hodi v vrsti proč od obale in tako vleče mrežo z ulovom k sebi. Končno se plitva voda zapeni v brezupnem boju rib, ki tleskajo s plavutmi, da leti blato na vse strani. A glej čudo, za razliko od raznoličnega in obilnega ulova Portugalcev, je tu v mreži le nekaj rib, vse pa so enake — podobne tunam. Mi smo jim rekli kar mini tune. Dejanje se nekajkrat ponovi, dokler se sonce ne dvigne dovolj visoko, da ribiči spravijo mreže in ulov ter se odpravijo proti domu.

Na tehničnici v kotu železniške postaje smo ugotovili vpliv poti in moje kuhinje na naša telesa. Staneta je zavijanje v želodcu hudo zdelo, saj je izgubil skoraj devet kilogramov. Bill je bil lažji za dobrih šest, jaz pa sem bil iz neznanega razloga še vedno kilogram težji kot doma, zaradi česar sem napisal domačinom: Kdor je že od doma navajen vsega hudega, mu niti Sahara ne more do živga. Fanta sta za vse dolžila mojo kuhinjo, a povsem neupravičeno, saj se je tu, potem, ko nam je že v Evropi zmanjkalo konzerv, dalo poleg sadja, kruha, sira in vode dobiti tudi tri odlične tople obroke: Maggi juho, Knorr juho in čaj, če pa nam je uspelo narabovati kaj zelenjave, so bile že tako dobre juhe še boljše. Nad takim izborom se nimata kaj pritoževati, anta, poleg tega pa čaj ni bil nikoli prismojen.

Z vlaka, v katerem se najcenejši razred z lahkoto primerja z našim prvim, je lep pogled nazaj na predsa-harsko pokrajino, ki izginja za Gabesom. O tem področju so nekoč arabski geografi govorili, ali vsaj bogatem s figami, pistacijami, datlji in sladkornim trsom. Območje je distalno polpuščavski videz v enajstem stoletju in ga zadržalo do danes. Mesta kot so Medenine, Tataouine in druga, čakajo na čudež, o katerem govorijo strokovnjaki, ko se bo puščava razcvetela. Toda puščava s svojimi valovitimi naborki ljubosumno varuje obilne zaloge vode. Področje, preko katerega hitimo, tvori vmesni člen med puščavo in polpuščavo na jugu in rodovitnim severom. Sestavlja ga stepla in priobalni Sahel, ki sega od najlepših tuniških plaž v Hammametskem zalivu do Gabesa. Nasadov oljk je vse več, kmalu nepregledne zelene površine plantaž oljk in pomaranč segajo v nedogled. Rodovitnejša tla tega območja omogočajo sojenje oljk — oljka je simbol Tunizije in južnega sadja. Ustavimo se v obeh pomembnih pristaniščih Sousseu (Susu) in

Na tuniški plaži

Sfaqsu (Sfaksu), preko katerih Tunizijci izvažajo fosfate in olivno olje. Tu pa so še mesta: Monastir, rojstno mesto predsednika Burgibe, s samostanom — trdnjavo, v kateri so se pred bojem zbirali islamski bojevniki: Mahlia, ribiško pristanišče z veliko mošejo in El-Djem (El-Džem) z največjim rimskim amfiteatrom v severni Afriki. Fanta pravita, da je dežela zanimiva samo še zame, ker sem nor na kamenje, tako imenujeta vse zgodovinske ostanke. Ob pogledu na amfiteater v El-Djemu se človek nehoti vpraša, ali ni kak velikani prenesel sem rimskega koloseja ali arene iz Nimesa. Legenda pravi, da je v njem zaklad, ki ga bo našlo tisto dekle, ki ji bo sredi amfiteatra uspelo pripraviti kuskus iz mesa ovce, ki ji jo bodo pripeljali zjutraj, dekle bo moralo ovco tudi ostrčiti, spusti volno in še isti dan pred sončnim zahodom stakati preprogo.

Na severu dežele pridemo v rodovitno področje Tell, ki je gospodarsko najpomembnejši del Tunizije. Sredozemsko podnebje in zadostne padavine omogočajo gojenje žit zlasti pšenice, vinske trte, južnega sadja in zgodnje povrtine. Možnosti, ki jih daje poljedelstvu dolina reke Medjerde, edine, ki ima stalen tok skozi vse leto, so izrabljali že v antičnem obdobju. Tell je gosto naseljen, njegovi številni spomeniki pa govore o bogati in dolgi zgodovini dežele. Tu so mesta Tunis, Kartagina, Nabeul, znana iz antičnega obdobja.

V Tunis, ki ima eno najlepših železniških postaj, kar sem jih kdajkoli videl, edino madridska se mi je zdela lepša, smo prispeli ponoči in se takoj zapodili po prestolnici. Prvo, kar nam je padlo v oči, so bile množične dirke mladoporočencev po mestu. Kaže, da so bile v času, ko smo se mi potikali tu doli same poroke. Sprevedli avtomobilov z mladoporočenci so se podili po mestih vsak večer. Zanje ne veljajo nobeni predpisi, ne zaustavi jih nobena rdeča luč, oni samo hupajo s sirenamami vseh vrst in drve po mestu. Pri poroki, katere del smo videli, se je do hiše, kjer sta se mlada dva poročila, najprej pripeljala nevesta s hrupnim in množičnim spremstvom. Dekleta so jo bogato okrasila, privzdignila nad množico in ji pomagala v hišo. Potem je pritrobil še ženin s svojimi in se ob glasnem vzpodbujanju pridružil nevesti. Ulica je bila že veliko pred poroko polna ljudi, kasneje pa se je spremenila v prizorišče množičnega rajanja. Ob porokah in pogrebih so ulice lahko zaprte za promet po več dni.

Med utapljanjem žeje sta se nam pridružila Italijana v popolni skavtski opremljeni z bermuda hlačkami. Vodi, ki smo jo mi veselo žlampali, tako hladne že dolgo nismo dobili, sta se zmrznila, češ da je preveč klorirana, razvajena. Vsa zmedena, ker nista dobila prenočišča v hotelu, sta se nam pridružila v parku. Po pravih ceremonijah, ki sta jih izvedla preden sta pripravila spalnici vreči, je genialnejši od njiju privlekel iz nahrbtnika nož in sekirico — za vsak slučaj, če bi nas kdo napadel. Ne vem, koga sta se bolj bala, nas ali Arabcev.

33 SMILJAN ROZMAN

TA GLAVNA URŠA

»Hm,« miličnik Andrej je spet razmišljal, s pogledom, uprtim v kome svojih čevljev. Končno je dvignil obraz. »Hm, ampak, petelin je petelin, avtomobil pa avtomobil. Tudi petelinov glas se bistveno razločuje od avtomobilskega.«

»Imate prav, tovariš Andrej!« je priznal dedek.

»Gotovo veste, da je z zakonom omejen ropot avtomobilskega torja in...«

»Vsekakor, vsekakor,« je priznal dedek, še preden je Andrej končal misel.

»In seveda, če je ropot preglašen, sledi mandatna kazen.«

Ob teh zadnjih besedah je dedek zaživel, kot bi ga kdo pilil v ta njo. Z vsa silo je udaril v strop avtomobila in se takoj nato prijel za kapo.

»A, tako!«

»Hm, da, tovariš kapetan.«

»Dragi tovariš Andrej!« je počasi zlogoval dedek: »To morda velja za navadno, običajno avtomobile in ne za Dixi, ki je pod kulturno umetniško zaščito, tako rekoč zgodovinski eksemplar, in na katerega čaka prestop v republiškem tehničnem muzeju v Bistri. Kajti, ko se bom poslovil od tega prelepega sveta, bo našel moj Dixi počitek tam. Toraj, vidite, tovariš Andrej, Dixi je nekaj izrednega in pri izrednih stvareh zakoni in amandni ji nimajo tiste teže kot pri običajnih. Razumeli? In če želite, tu imam prtrdila, dokaze...«

Miličnik Andrej je dvignil roko, kot bi se skušal braniti dedkovim besed: »Tovariš kapetan, prav, prav. Morda imate prav, vendar, priznam, moram, da še nisem imel takšnega primera.«

Dedek je zarezgetal: »Ha, ha, ha, saj niste mogli. Dixi je samo v mestu in še tega peljem na sprehod le na prvi maj in ob dirkah starih avtomobilskih veteranov, ki so vsako leto. Morali bi se informirati, in formirati, tovariš Andrej!« Informirati, je podčrtal tako, da je beseda hudo zategnil.

»Hm, da, to bom tudi storil, tovariš kapetan.«

»Pa še nekaj. Peljala se bova v predmestje, ne bova ropotala in šla po središču mesta. Zato bodite brez skrbi.«

»Razumem, razumem!« Andrej je salutiral. »Pa srečno pot, tovariš kapetan.«

Dedek mu je vrnil vojaški pozdrav, pritisnil z nogo na ročico plina. Počilo je, se zakadilo, zakašljalo, zabrnelo in odpeljala sva dalje proti šoli.

Pogledala sem nazaj. Miličnik Andrej je stal na istem mestu v polju zaju mirno, kot bi bil prilepljen na asfalt. Ozrla sem se na dedka. »To pa dobro izpeljal. Prav odlični voznik si.«

»A ne?« se je namuznil dedek v brke in zamrmral. »Pa še, Srečo pot' mi želi, kot bi šel na Severni tečaj.«

Po treh križičih sva zaropotala in pripokala do šole, tam pa so nam kriče in smeje so naproti pritekli sošolci.

Ves čas pa sem na kolenih skrbno držala velik mamin kolač. Še ni mahati jim nisem upala.

Dixi je ustavil pred vhodom v šolo. Sošolci so ga obkrožili.

Dedek se je nagnil iz Dixija in pojasnil: »Kar za mano, po pločniku. Vozil bom počasi. Jakov dom ni daleč. Start!«

Med smehom in vpitjem je Dixi zaropotal proti Prulskemu mostu. Med in po Opekarski proti Jakovemu domu, za katerega takrat še ni bilo dela nistem, kje je.

Dedek je pripeljal do dolge nizke enonadstropne stavbe. Sredi stavbe je zija visok in širok vhod. Prav v ta vhod je zapeljal z Dixijem. Ves narad je tekkel za njim.

Znašli smo se na velikem štirikotnem dvorišču, ograjenem s staro, ki je bila preluknjana z vrati in okni. Ta so se vrstila v pravilnem zaporedju. V prvem nadstropju se je čez vse štiri strani stavbe vlekel odprt hodnik z železno ograjo.

Vsa iz sebe sem gledala ta čudež, saj nisem v življenju videla kaj podobnega. Le v kakšnem kavbojskem filmu, ki se je dogajal v Mehiki, sem delala sem kot kip in ostala tako tudi še potem, ko je dedek izstopil in se napotil proti vratom, pred katerimi je obstal Dixi.

Ozrla sem se za dedkom in zagledala ob vratih Jako. Sedel je na stolu in leva noga v mavcu se je čudno belila v popoldanskem jesenskem soncu.

Pogledala sem kolač na kolenih in poklicala Barbaro: »Barbara, magaj!«

Barbara je na srečo slišala in pritekla k Dixiju.

»Odpri vrata!«

Barbara je odprla vrata in sprejela kolač.

Takoj je vedela, za kaj gre, saj se je obrnila nenavadno hitro in hoteli nesi kolač proti Jaku, ki ga je prav takrat zakrila skupina sošolcev, iz katere so rasla ramena in glava mojega dedka. Punca je hotela dati Jaku kolač.

»Počakaj, počakaj!«

Pogledala je čez ramo in nerada obstala.

Zlezla sem iz Dixija, pohitela k Barbari in ji skoraj iztrgala kolač iz rok.

B. TRAVEN:

12 OBLAST

18

Sonce je vželo in je zdaj s svojim spodnjim robom slonelo na grebenu planinske erige, ki je na vzhodni strani zapirala dolino.

Natanko v tistem trenutku je prišla skupina z novim poglavarjem na tisto stran cabilda, kjer so bile stopnice.

Nizek prestolni stol, pogrnjen s surovo govejo kožo in v sredini preluknjana, so postavili tako daleč od cabilda, da je ostalo dovolj prostora za gledalce. Neki Indijaneec je prinesel lončeno pečico in je razpihal lesno ogelje v njej.

Skupina je prinesla s seboj stol, pečico in še drugo, kar je bilo potrebno za obred.

Moški z zastavami in dolgimi palicami, na katerih so bili gosti šopi pisanega perja, so se azpostavili v polkrogu.

Capitani so stopili naprej, izrekli svoje eke, nato pa so poklicali Navidata, novega oglavarja, naj stopi naprej.

Navidad je stopil v polkrog.

Capitani so poklicali moške s cerkvenimi in državni zastavami.

Navidad je pokleknil.

Vsak zastavonoša je stopil pred klečečega Navidata in pred njim trikrat pomahal zastavo.

Tedaj je Navidad prijel za rob zastave in poljubil.

Capitani so ob vsakem poljubu napravili od Navidadovo glavo s svojimi palicami znamenje križa in pri tem izgovarjali neke reke.

Kakor vse druge reke v obredju, so tudi te izgovorili v indijanskem jeziku.

Obrazci, ki so jih izrekli takrat, ko so napravili znamenje križa nad Navidadovo glavo, so bili vzeti iz katoliškega obredja ali vsaj bogato pomešani s katoliškimi molitvenimi obrazci. Med indijanskimi besedami je bilo namreč slišati besede Marija, Ave, Pro nobis in nekaj drugih latinskih in hebrejskih odlomkov.

Zdaj je izstopil primero capitan, resnični mojster obredja.

Na prsij je nosil dve prepasnici, na klobuku pa pisane trakove. V desnici je držal dolgo palico, ki je imela na vrhu debel šop dolgih, pisanih peres.

S svojim pojočim nagovorom je poklical Amalia, dosedanega poglavarja, naj pride, da ga bodo pozdravili, da bo pozdravil novega poglavarja in mu izročil službeno palico.

Običaj je zahteval, da se izmenjani poglavar prikaže že med nagovorom, s službeno palico v desnici. Takoj po končanem nagovoru mora prejšnji poglavar odgovoriti. Pozdraviti mora prejšnjega capitana, prav tako z rimanimi reki, nato pa še druge capitane in vse moške, katerim se mora zahvaliti za čast, ki so mu jo izkazali s svojim obiskom ob tako slovesni priložnosti.

Nato mora pozdraviti novega poglavarja in reči, da je zelo počaščen, ker lahko izroči svojo službo tako dostojnemu nasledniku, saj vsak človek v vsakem barriu plemenitega naroda ve, kako je pošten, kako je moder, kako je pogumen in kako bogate so njegove življenjske izkušnje. Dodati bi moral, da s svojimi šibkimi človeškimi močmi ni mogel izpolniti vsega tistega, kar si je nacija od

njega obetala, čeprav se je iz vseh svojih moči trudil, da bi bil vsak trenutek vsakomur pravičen, vendar upa, da bo njegov spoštovani in ugledni naslednik opravljal to dolžnost veliko bolj in z veliko večjim uspehom — dolžnost, ki jo zdaj on po običajih svojega naroda daje iz rok.

Ko bi bilo vse to povedano, bi moral novi poglavar stopiti naprej in poklekniti pred odhajajočega poglavarja. Odhajajoči je bil moral napraviti s svojo službeno palico trikrat znamenje križa nad glavo novega poglavarja, potem bi mu izročil palico, novi je pa bi jo moral poljubiti. Potem bi vzel novi je palico v svoje roke, se dvignil in stopil na tisto mesto, kjer je pravkar stal odhajajoči je, medtem ko bi se ta umaknil na njegovo mesto. Zdaj bi odhajajoči je pokleknil pred novega. Novi poglavar bi mu ponudil palico in odhajajoči je bi jo poljubil. Tedaj bi novi je napravil s palico tri križe nad glavo prejšnjega poglavarja. Ta bi se dvignil, ponudil novemu poglavarju roko, se z lici dotaknil njegovih lic in se nato umaknil in ne bi več sodeloval v obredju.

Zdaj bi novi je izrekel svoj obrazec, ki je hotel povedati, da pada to težko in odgovorno službovanje na ramena slabotnega in zmotljivega človeka, in obljubil, da bo opravljal to službo samo v korist svojega naroda in da bo ne glede na posameznike enako pravičen do vseh.

Ko bi to povedal, bi se obredje ustoličenja nadaljevalo.

19

Zdaj pa se to obredje, ki so ga toliko stoletij ponavljali ob vsakem novem letu, zmeraj

na isti način in v isti obliki, ni moglo odpraviti.

Tu je moči, ki niso imele s temi ljudmi nobenega drugega stika razen tistega blaznega zbližanja, ki sloni zgolj na politični oblasti in se čutila poklicane, da po svoji volji spreminijo stare navade in običaje, da bi zamenjali deželo po evropskem vzorcu in ji tako dali nove sloves civiliziranega sveta in tistemu rodov mu ne bi smelo preprečiti pristopu k tisto čudovito ustanovo, ki je že zvečer prvega dneva svojega obstoja nekako otrpnila.

Ko je capitan izrekel svoj obrazec, množice na trgu prvič razgibale.

Vsi moški so vstali kakor na ukaz. Vse so se ozrle v vrata šolske sobe zgornjega randi. Vrata so ostala zaprta. Odhajajoči je ni stopil čez prag, s službeno palico v roki.

Za tak primer mojstri obredja niso imeli pripravljenih obrazcev; saj niso nikoli obnašali. To se tudi nikoli ne bi zgodilo, bi narod smel ostati zvest svojim običajem, dokler ne bi sam prišel do spoznanja, da novi gospodarski odnosi zahtevajo tudi nove navade.

Zdaj so se capitani brez obredja odločili in se začeli vzpenjati po stopnicah. Močno so udarili po vratih in poklicali Amalia, naj pride ven, ker morajo govoriti z njim.

Amalia je sprevidel, da ga vrata ne obvarovala.

Odprl je in stopil ven.

Capitani so mu s preprostimi in nemi besedami povedali, da so prišli do novega poglavarja in ga nujno prosijo, da izroči službeno palico, kakor mu je običaj in njegova dolžnost.

VAŠ DOM '82

Družno v razvoj

Krajevne skupnosti pod Krvavcem se temeljiteje dogovarjajo o skupnem delu – Družno naj bi nastopili na kulturnem področju, bolj povezali delo delegacij, skupno obravnavo pa terjata tudi področji turizma in gostinstva

Cerklje – Zamisel, naj bi sedem krajevnih skupnosti pod Krvavcem (Velesovo, Grad, Cerklje, Poženik, Senturška gora, Žalog in Brniki) delovalo bolj povezano, ni nova. Pa vendar jim doslej še ni uspelo najti neke razumne oblike skupnega delovanja. Le redke skupne akcije pričajo o enovitem življenjskem prostoru vseh sedmih krajevnih skupnosti, še večkrat pa razdrobljenost dela govori o nasprotnem. Najtesneje povezuje krajanje pod Krvavcem društveno življenje, kajti le avto-moto društvu in turističnemu društvu je uspelo najbolj množično zajeti članstvo iz vseh krajevnih skupnosti.

Prav zato ni naključje, da je sedanjí pobudnik tesnejšega sodelovanja med krajevnimi skupnostmi prav turistično društvo, ki je z več konkretnimi pobudami in predlogi skupnih akcij daleč presežilo zgolj področje turizma. Na prvem sestanku so se predstavniki svetov krajevnih skupnosti, krajevnih konferenc socialistične zveze in osnovnih organizacij sindikata dogovorili, da bodo ustanovili nekaj koordinacijski organ (v njem so predstavniki omenjenih samoupravnih in družbenopolitičnih struktur) in bi nekajkrat letno obravnavali vsa najpomembnejša vprašanja, ki terjajo skupen pristop.

Ena od šibkih točk, o kateri so istega mnenja krajanje v vseh sedmih krajevnih skupnostih, je delegatski sistem, ki jim ga prav zaradi neusklajenega dela v dosednji konferenci delegacij ni uspelo razviti. Delegacije za zbor krajevnih skupnosti so v redu delovale, toda te obravnavajo bolj vprašanja komunalne narave, značilne za najožja okolja. Delegacije za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti pa so v minulem mandatu bedno životarile, ker so se delegati preveč zaprli v krajevne meje in niso znali najti poti do skupnih interesov. Prav zato sedem krajevnih skupnosti pod Krvavcem potrebuje neko koordinacijsko telo, ki bo razgibalo konferenco delegacij.

Tudi kulturne prireditve so se vedno zaprle za krajevne plotove. Prav področje prireditvev zahteva odprtost in pobude s kar se da širokega prostora, krajevne skupnosti pod Krvavcem pa se niti glede praznovanja krajevnih praznikov niso uspeli kaj bolj široko dogovoriti. Odslej naj bi skupno oblikovali kalendar prireditvev, od tradicionalne razstave cvetja in lovstva, lovskih tekmovalanj do obeleževanja praznikov.

Koncept razvoja tega dela kranjske občine predvideva intenziven turistični razvoj. Temelje zanj naj bi s prizadevanji za ohranitev naravnih lepote in s skrbjo za kulturno zgodovinske spomenike zagotovili krajanje sami, a ne zaprti v ozke krajevne meje kot doslej. Na tem območju namreč načrtujejo večji turistični investicijski projekt, ki bo odločilnega pomena za vseh sedem krajevnih skupnosti pod Krvavcem, pa verjetno tudi širšega.

D. Žlebir

Letalci in prostovoljno delo

Lesc – O uspehih gorenjskih letalcev večkrat in veliko pišemo, manj znano pa je, da ti uspehi niso nastali sami od sebe, ampak so posledica strokovnega in načrtnega dela. Pri tem je najbolj pomembno delo in delovanje samih članov Alpskega letalskega centra iz Lesc. Večji del sredstev, potrebnih za sleherni polet, letalo ali skok s palom ustvarijo člani sami s prostovoljnim delom, saj bi družbena sredstva gorenjskih občin zadoščala le za kratak čas in bi vrata letalske lope ostala kaj hitro zaprta. Tako pa v Lesc letajo in skačejo le tisti, ki dejansko tem lepim športom namenijo sleherni trenutek prostega časa in si polet ali skok naravnost priprajo.

Tako so lani od aprila do novembra v letalski delavnici z lastnim delom ustvarili za 3 milijone 600.000 dinarjev prihodkov, ki jim je treba dodati še 2 milijona 500.000 dinarjev prihodkov, ustvarjenih s prebiranjem in natovarjanjem 1694 ton železa, 106 ton starega železa in 414 ton odpadne ognjevarne opeke v letalski delavnici. Stevilke so že po sebi več kot zgovorne in dokazujejo, koliko je pravzaprav letalskega dejanskega truda v sleherni uspeh gorenjskih letalcev.

Lani je imel Alpski letalski center 2950 ur naleta in v preletih preletel 38.188 kilometrov, 7 pilotov je izpolnilo pogoje za priznanje srebrni trije za zlati C in eden za zlato C, medtem ko je 46 pilotov letelo skupaj 1.435 ur. Najuspešnejši so bili lani padalci,

bilo jih je 28, ki so skočili 4.828-krat in izpolnili pogoje za 4 srebrne C, 2 zlate C in en diamantni C ter dosegli nekaj odličnih mednarodnih rezultatov, pripadla pa so jim tudi vsa državna in republiška prvenstva.

Matija Hudovernik

Z združenimi močmi gre hitro

Preddvor – V četrtek zvečer se je na svoji sedmi redni seji zbral izvršni odbor Turističnega društva Preddvor. Glavna točka dnevnega reda je bila seveda izgradnja turistične poslovalnice, ki jo tak turistični kraj, kot je Preddvor, nedvomno hudo potrebuje.

Vse kaže, da za izgradnjo poslovalnice skoraj ni več zadržkov. Delovne organizacije druga za drugo uresničujejo svoje obljube – Jelovica, Gradbince, Gozdno gospodarstvo, Central, Živila, »Kozorog« Kamnik, večina obrtnikov, na katere so se preddvorski turistični delavci obrnili, so dali svoje prispevke, pa seveda krajanje, ki jim je do tega, da bi njihov kraj dobil že enkrat tako potrebno turistično poslovalnico. S svojimi prispevki so prispevali na pomoč tudi druga okoliška turistična društva iz Cerkelj, z Bele, iz Senčurja, Kranja. Turistični delavci iz Lesc so pa dali zanimiv predlog, da bi naj Gorenjska turistična zveza v takem primeru, ko se grade objekti, namenjeni turizmu, vzpodbudila k sodelovanju vsa turistična društva Gorenjske. Danes bi zbrali za enega, jutri za drugega. Pa bi se na Gorenjskem nekaj poznalo!

No, s svojimi prispevkom so se odzvali tudi preddvorski vikendaši, pa Društvo upokojencev Preddvor, pa Obrtno združenje občine Kranj. Pomoč obljublja tudi kranjski Gradbince, pa KOGP Kranj. Na precej prošnji pa še niso dobili odgovora.

203 stare milijone naj bi stala poslovalnica. 70 odstotkov vseh sredstev morajo zbrati, da bi dobili od skupščine občine 50 starih milijonov iz združenih sredstev za krajevne skupnosti. Posojilo je obljubila tudi Gorenjska turistična zveza. Do 20. aprila bo moral biti denar skupaj.

Skoraj zagotovo bo, so prepričani člani izvršnega odbora društva in vsi turistični delavci Preddvora. Prejšnji ponedeljek, 22. marca, je sedem najbolj vnetih že posekalo les, ki je bil odmerjen za gradnjo turistične poslovalnice. To je bila akcija, pripovedujejo fantje iz gradbenega odbora, kot so bile tiste takoj po vojni, ko se je udarniško delalo. Kako so vozili s traktorji! Koširjev, Strnišev, Remčev! Ves les je na kupu. Le za odpeljat je še na žago v Cerklje. Delavci Gozdnega gospo-

Prvi buldožerji na Bledu

Bled – V četrtek, 1. aprila, bodo začeli na Bledu s prvimi gradbenimi deli v okviru programa zazidalnega načrta centralno turističnega območja Bled. Program je široko zasnovan in predvideva na Bledu izgradnjo več novih posteljenih zgradb – ob hotelu Krim in v depandansah – trgovin ter športno-rekreativnih objektov. Po uresnitvi tega programa si Bled obeta večji devizni priliv in večji obisk tujih in domačih gostov, saj zdaj na Bledu prenočitvenih zmogljivosti primanjkuje in turistična izpenzijska ponudba tudi peša.

Odločili so se, da bodo blejsko območje, ki bo razbremenila središče, gradili naslednje leto, še letos pa začeli z gradnjo nekaterih športnih objektov. Ker je hotelsko podjetje Svoboda že zbralo dovolj sredstev, bodo najprej začeli graditi pokrit bazen Svoboda na prostoru današnje tržnice in Ljubljanskih mlekar. Stavbo Ljubljanskih mlekar bodo v četrtek zrušili predvidoma ob 8. uri, ob tem pa poskrbeli za ustrezno varnost. Gradbena dela bo opravljal Splošno gradbeno podjetje Gradbince skupaj s SGP Gorenjcem iz Radovljice, dela pa bodo po predračunu veljala 30 milijonov dinarjev.

D. Kuralt

Črtomir Zorec

POMENKI O GORENJSKIH KRAJIH IN LJUDEH NA PODROČJU LJUBLJANSKIH OBČIN

(8. zapis)

Spričo tako pohvalnih besed učnega Matije Čopa in uglednega slavista Safarika o Potočnikovih pesmih je skoraj neumljiva Prešernova pikrost, s katero je poslal v prijatelja tako strupeni puščici, sršena, ki sta blagega moža tako grdo opikala.

PREŠERNOVA SRŠENA

Kar dvakrat si je veliki Prešeren »izposodil« preproste Potočnika. Citiram oba »zabavljiva napisaa«:

Pred pevcu, potlej komeopatu
Popred si pevec bil, zdaj si homeopat; popred si časa bil, zdaj si življenja tat. (Prva varianta napisala se je glasila: Popred si pel, zdaj pa homeopatiš, popred si čas, zdaj pa življenje kratiš.)

Nekim pevcem duhovnih pesmi
Res je duhovna in res pesem ni vaša duhovna, duh praznote ki ima, božjega prazna duha.

Medtem ko je Prešeren s prvimi »sršenom« pičil Potočnikovo veselje s homeopatskim, je z drugim zdel Potočnikovo zbirko »Svete pesmi«. – Glede tega očitka se je za Potočnika postavil sam modri Janez Trdina:

»Slovenci imamo pesnikov dovolj, a cerkvenega pesnika, ki bi to ime zares zaslužil, imamo dosedaj samo enega. In ta je Blaž Potočnik!«

Pisatelj Ivan Pregelj je v svoji noveli »Gospod Blaž« Potočniku dal izgovoriti naslednje besede:

»Dohtar v Kranju me psuje, da ljudi v grob spravljam s svojo homeopatijo. Res pa je, pomagam jim, kolikor gre. Mož v Kranju je učen, pa ga je škoda. Grize. Ko bi ne vedel zakaj. Pa vem. Ali naj bo sladak, če mu pa že tako gre na svetu, da bogpomagam.«

S svojimi pesmimi, ki se še danes v Slovincih pojo pa tudi s pridnim delom v Šentvidu Potočnik res ni bil kak »časa tata« – prej smemo reči, da je svoje življenje napolnil s poštenim delom, ali po Plečnikovo, »da so dela njegov spomin«.

vsaj stvar je bila res nestrokovno, laično zdravljenje z neznatnimi količinami sredstev, ki bi v večjih količinah mogla v zdravem telesu povzročiti iste bolezni, ki bi jih homeopat rad zdravil. Ta »zdravilska smer« se je v prvih desetletjih prejšnjega stoletja razširila z Nemškega med kranjsko duhovščino tako močno, da je prišlo med njimi in pravimi zdravniki do hudih sporov.

Prešeren je trdil, da homeopat bolniku celo po življenju streže (»življenja tata«), s pisanjem pesmi pa čas trati kot »časa tata«.

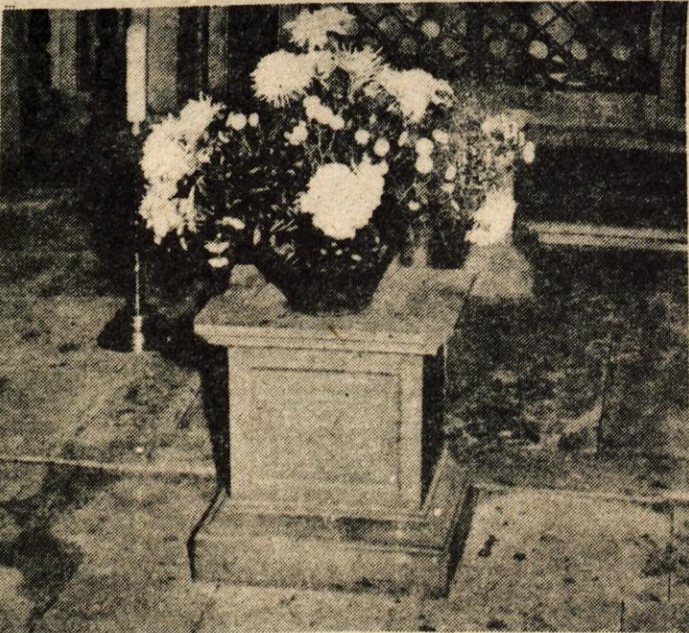
Se spornejše so se videle Prešernu Potočnikove duhovne pesmi. S svojim »sršenom« je hotel opikati tudi druge »pesnike« te zvrsti, češ da pesmi so in spet niso duhovne. Imajo res duh po srčni in umski praznoti svojih očetov, toda pesniškega daru (božjega duha) v njih zmanjka.

Imel pa je Blaž Potočnik mnogo pobratimov in srčnih prijateljev, kajti bil je neki prav posebno prijeten družabnik. Vedno je bil poln humorja, gostoljuben na vso moč in dobrih rok za reveže in študente. Vse ljudi, učene in preproste, je imel enako rad – le domišljavcev in ošabnežev ni maral. Tem je po navadi kako prav ostro zasuilil.

TABORSKO VIŽMARJE

Že pred več kot sto leti je ime te vasice, tesne sosede Šentvida, zaslovelo po vsem slovenskem svetu. Tu je bil najmočnejši slovenski tabor – sklican na dan 17. majnika 1869. Udeležilo se ga je blizu 30 000 ljudi.

»Novice« so o poteku slavlja natančno poročale. Potem ko so se zastavonoše razvrstili okrog govorniškega odra, je stopila nanj brhka Gorenjka v narodni noši. Bila je to Franja Koširjeva s Proda pri Tacnu pod Smarno goro. Tista Franja, ki ji je tedaj poklanjal svojo ljubezen Fran Levstik. Ni pa je dobil v zakon, kot je pač usoda mnogih pesnikov.

V kapeli poleg cerkve je grob priljubljenega župnika in dobrotnika B. P. Na njem je vedno svež šopek rož

HOMEOPATIJA

Najbrže je bilo le človekoljubje vzrok, da se je Potočnik oprijel homeopatskega zdravljenja, češ, če že duše zdravim, zakaj ne bi še teles. Ko sta si vendar tako blizu skupaj.

Homeopatija? Dandanašnjemu rodu povsem tuj pojem, saj smo celo na ne tako zastarelo »knajpanje« skoraj pozabili. No, v Potočnikovih časih je veljala pač homeopatija, četudi so jo poklicni zdravniki zavračali in se ji posmihali. Kajti

Ponovljeno predavanje za sadjarje

Zaradi izrednega zanimanja za predavanje o sadjarjenju so se pri Hortikulturnem društvu Kranj odločili, da demonstracijo sajenja in obrezovanja sadnega drevja ponove. Torej, vsi tisti, ki niste mogli priti na predavanje 19. marca, imate priložnost spet v četrtek, 1. aprila 1982 ob 16. uri v sadovnjaku Resje pri Podvinu. (Ni prvopriprilka šala!) Tudi tokrat bo demonstracijo vodil ing. Tine Benedičič.

(dd)

da osamljeni trpe in iz bolečine ustvarjajo lepoto... Kot morská školjka, ki na rani ustvari biser...

No, vrniti se moram k besedi – Vižmarja samih. Tej veliki vasi, že od nekdaj tesno spojeni s Šentvidom. Tako da kakih pravih mej niti najbolj srboriti Vižmarci in nič manj bojeviti Šentvidčani niso nikoli prav poznali – boji »za čast« in »za pravico« so se v nemali za prazen nič.

Vižmarje so bile slejkoprej prava občestna vas – šmarnogorski izletniki so morali skozi »drevored« kmečkih in obrtniških domačij na obeh straneh glavne gorenjske ceste, nato pa še čez progo in po cesti do Tacna. Del vasi onstran proge, proti spodnji savski terasi, se je imenoval Velike Vižmarje. Lahko bi rekli tudi, da je del vasi postavljen »pod ježo«, kar pomenja nagnjen svet med dvema ravninama.

Tudi Vižmarje so danes že povsem obrtniške in delavske, pravih kmetij je le še malo. Vižmarci slove kot izvedeni mizarji. – Na svojem območju proti Savi imajo vrsto industrijskih podjetij (Tkalnico, Keramično, obrat Iskre, Sport opremo, Galvano idr.). – V Tkalnici je vzidana plošča v spomin na stavko tekstilcev leta 1936. – V Vižmarjih je bila doma ljudska pesnica, pisateljica in pripovedovalka Manica Komanova (1880–1961).

vtrici – Foto: L. M.

Planica mora biti motiv

PLANICA — Še eno imenitno predstavo so nam pripravili skakalci iz štirinajstih držav. In med petindvajset tisoč množico ni najbrž bilo nikogar, ki bi mu bilo žal, da je prišel v dolino pod Poncami. Povrh vsega se je izkazal Miran Tepeš, ki je v celotni tekmi, kot so nam povedali trenerji, zgrešil le en skok. Žal ravno v sklepanju tretjega svetovnega pokala. Norvežanom ni uspelo premagati naših avstrijskih sosedov, čeprav so bili v obeh dnevih že na pragu moštvenga uspeha. Še enkrat so Kogler, Neuper in njuni tovariši dokazali, da so izjemni tekmovalci. Tudi v trenutkih, ko jim ne gre najbolj od rok.

Rajko Lotrič se je za zaključek letošnjega svetovnega pokala v smučarskih skokih na 90-metrski skakalnici izkazal z dvanajstim mestom.

tako zavzeto, kot organizatorji vsakoletnega planiškega slavlja pod Poncami, pripravili tudi po tekmovalni plati bi nas po planškem nastopu ne bolelo srce. Za primerjavo lahko vzamemo Italijane, ki z dvema skakalcema v finalu sezone dokaj učinkovito krojita red v tem tekmovalstvu. Moramo se zamisliti. Ne zato ker bi kogarkoli podcenjevali. Narobe, to je dokaz, da bi s skupnimi močmi in z nekaj drugačnimi predstavami o športnem ustvarjanju tudi mi lahko posegali po precej višjih uvrstitvah. Ne nazadnje nam je to že uspelo. Vprašanje je kako postaviti piko na i. Recepta za to seveda ni. Edino, ki mu ne gre oporekati, je delo, primerno zasnovano in dosledno. Prav tu pa smo doslej skoraj vedno delali napake.

Zoprno se je namreč kar naprej pogovarjati o talentih. Te smo imeli in jih imamo tudi sedaj. Pravzaprav več, kot si jih z delom zaslužimo. Planica je eden najodličnejših motivov, da je tako. Tako nekako smo razumeli sporočilo, ki ga je ob koncu planiškega praznika posredoval za naš jutrišnji skakalni dan trener Norvežanov Ludvik Zajc. S srcem se vedno naš človek. Treba se bo vvesti za mizo in si odkrito povedati kar komu gre. Seveda bo treba kaj resnega skleniti, zastonj pa delati.

Upajmo, da letošnja Planica ne bo le fasada, za katero bi spomladi začeli z zimskim spanjem. Tudi pri skakalnih delavcih naj že enkrat prodre spoznanje: »slag dela velja spremeniti, a pri boljšem tudi vztrajati«.

D. Humer

Se boljše uvrstitve si je na 120-metrski skakalnici priskočil tudi Miran Tepeš. Bil je izvrstni sedmi.

Avtor Armin Kogler je zmagovalc letošnjega svetovnega pokala. Avstrijski so bili najboljši tudi v moštveni uvrstitvi.

Hokey

Prevoje prvak

TRŽIČ — Po številnih zapletih se je končno sestala tekmovalna komisija medobčinske rekreativne lige v hokeyu na ledu za Gorenjsko in nekatere preostale neodigrane tekme rešila za zeleno mizo. Tako se je tudi uradno končalo letošnje gorenjsko rekreativno hokejsko prvenstvo, ki ga je osvojila ekipa Prevoj pred Kokrico in Naklom. V ligi je sodelovalo šest ekip, kar je manj kot prejšnja leta. Vse to kaže, da je zanimanje za tovrstno rekreacijo upadlo. Na to prav gotovo vplivajo težki pogoji tekmovalnega in pa precej drago tekmovalje. Poleg tega pa so ekipe v letošnjem letu pokazale tudi veliko manj discipline in so čisto kršile dogovorjene termine ali pa jih sploh ni bilo na napovedana srečanja. Zato se je precej srečanj končalo brez boja.

Med vsemi je bila še najbolj disciplinirana ekipa SD Leše, ki je edina odigrala vsa srečanja in je zato tudi prejela pokal za najbolj disciplinirano ekipo. O tem, da je bilo tekmovalje precej neresno, priča tudi podatek, da po končanem tekmovalnem sodniki še niso dostavili zapisnikov s treh srečanj, tako da tudi končna lestvica strelcev, na kateri je prvo mesto osvojil Silvo Japelj (Tržič) s 24 zadetki pred Branetom Sajovicem (Naklo) 21 in Janezom Paplerjem (Leše) 14 ni popolna.

Lestvica:	
1. Prevoje	1080 2 64:31 16
2. Kokrica	1062 2 48:17 14
3. Naklo	1051 4 56:42 11
4. HDK Partizan Tržič	1051 4 56:48 11
5. Bl. Dobrava	1040 6 48:56 8
6. Leše	1000 10 33:90 0

J. Kikel

Alpsko smučanje

MLADI NA OŠVENU

Ošven — Smučarski klub Fužinar je priredil veleslalom za starejše pionirke in pionirje na Ošvenu za pokal Cola cole. Na startu se je zbralo 130 tekmovalcev iz 27 klubov, uvrščenih pa je bilo 33 pionirk in 55 pionirjev. Med pionirkami je bila najhitrejša Mateja Svet (Novinar), med pionirji pa domačin Zagar. Med pionirkami so se za Svetovo uvrstile Sarec, Zajc in Kuhar (Novinar), M. Dežman (Triglav), M. Kaprol (Olimpija), Lesjak (Alpetour), Segula (Olimpija) in L. Dežman (Triglav). Pri starejših pionirjih je zmagal Zagar, za njim pa so se uvrstili Penes (Triglav), Markič (Tržič), Novoselec (Olimpija), Jerman (Olimpija), Planinšek (Branik), Novotnik (Fužinar), Zupan (Kamnik) in Košir (Alpetour).

M. Lovšin

VELESALOM TREH DEŽEL

Kranjska gora — Na Brsnini so člani SK Kranjska gora izvedli odprto prvenstvo v Kranjske gore, imenovano prvenstvo treh dežel. Kar 261 smučarjev je nastopilo, med njimi jih je bilo veliko iz Avstrije in Italije. To je bila nova prireditelj, ki pogloblja sodelovanje med sosedi. Kranjskogorci pa se udeležujejo enakih tekmovalnih prejk meje.

Med mlajšimi cicibankami je zmagala Urša Hrovat, med mlajšimi cicibani Aleš Piber, med cicibankami Petra Pirč, med cicibani Primož Jazbec, med pionirkami Marjana Cerar, med pionirji Gudi Frank, med mladinkami Ingrid Fritz, med mladinci Helmbrecht Suman, med članicami Andreja Arhar, Heda Bevc in Sonja Vildman, med člani Marko Pogacnik, Boris Pesjak in Andrej Rant.

J. Rabič

ALPINISTIČNE NOVICE

Z nedeljo, 21. marca, se je iztekla zimska alpinistična sezona. Letošnja sezona je bila za AO Kranj zelo uspešna, saj so njeni člani opravili prek 100 vzponov, pristopov in turnih smukov, kar kaže na dobro pripravljenost članov in nakazuje dobre obete za uspešno nadaljevanje. Sezona, v katero vstopamo, je prehodnega značaja, saj ni ne letna ne zimska; po koledarju je že letna, po težavnih razmerah v stenah pa še krepko zimska. To je sezona turnih smukov, ko sneg na visokogorskih pobočjih »dozorje« in omogoča turnemu smučarju vse užitke. Alpinistični vzponi se v tem obdobju prenesejo na kraje, že kopne južne stene, kot so Kogel, Vršič, Dedec, Teme Rjavine itd., vseh pa doseže sezona v mednarodnem alpinističnem taboru v Veliki Paklenici, kjer se vsako leto v času prvomajskih praznikov zberejo alpinisti z vseh vetrov in preizkusijo svojo pripravljenost na letno sezono v prevesnih stenah Aniča Kuka.

Matjaž Dolenc

Množično tržiško prvenstvo

Tržič — Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem svetu Zveze sindikatov Tržič je pripravila na Zelenici tekmovalno v veleslalomu za člane OO ZS iz tržiške občine. Snežni metej je žal nekaterim prijavljenim preprečil tekmovalje, ker niso mogli priti do Ljubelja, vendar je klub temu tekmovalo kar 106 članic in članov OO ZS iz tržiških organizacij združenega dela. Žal rezultatna lista pa tudi predhodna lista prijavljenih pričata o tem, da so v večini tržiških osnovnih organizacij sindikata organizatorji športne aktivnosti zatajili. Večina OO ZS na tekmovalju v veleslalomu ni bila prisotna niti z enim udeležencem, zato pohvala za množično prvenstvo pravzaprav velja le peščici OO ZS v tržiški občini. Veleslalom je skupno s tekmovaljem v sankanju ter v smučarskih tekih štel tudi za trojno kombinacijo. Obe tekmovalji sta bili izvedeni februarja in smo o obeh v Glasu poročali.

ZENSKE — nad 45 let: 1. Šarabon (Kompas) 1.16,61, 2. Bahun (Trio) 1.18,36, 3. Kravcar (Tiko) 1.25,81; od 40 do 45 let: 1. Roblek (Peko-Komerc) 56,59, 2. Vodnik (BPT-Tkalnica) 58,86; od 30 do 35 let: 1. Ahačič (OŠ H. Bračič) 52,21, 2. Benčina (Peko Obutev) 52,56, 3. Sajovic (BPT - Konf.) 56,57; od 25 do 30 let: 1. Sova (Peko - DSSS) 55,07; od 25 let: 1. Ruparčič (Peko - Obutev) 48,95, 2. Meglič (Peko - Mreža) 54,44, 3. Hladnik (Trio) 59,95;

MOŠKI — nad 50 let: 1. Šarabon (BPT - DSSS) 48,73, 2. Krmelj (Tokos) 50,68, 3. Stritih (Peko - Orodjarna) 52,11; od 45 do 50 let: 1. Štucin (Tiko) 49,94, 2. Ahačič (BPT - Konf.) 50,07, 3. Kavar (Integral) 51,72; od 40 do 45 let: 1. Močnik (Trio) 48,48, 2. Hladnik (Peko - Komerciala) 49,23, 3. Čadež (BPT - Tkalnica) 50,21; od 35 do 40 let: 1. Soklič (SGP) 47,70, 2. Dovžan (Zlit - DSSS) 48,92, 3. Kramar (Peko - DSSS) 49,49; od 30 do 35 let: 1. Kralj (SGP) 47,86, 2. Gaberc (GG) 48,46, 3. Ahačič (Peko - Orodjarna) 50,12; od 25 do 30 let: 1. Rozman (SGP) 47,47, 2. Komac (Trio) 48,08, 3. Meglič Jože (Peko - Mreža) 48,29; od 25 let: 1. Rozman (GG) 47,26, 2. Jurkovič (OŠ H. Bračič) 49,40, 3. Zupan (Trio) 49,58.

Ekipno VSL: 1. OO ZS Trio (Moja Hladnik, Stefan Močnik, Franc Komac, Erik Zupan) 3.26,09, 2. OO ZS Peko - DSSS (Metka Sova, Nande Kramar, Brane Dolžič, Anton Rozman) 3.31,10, 3. BPT - TOZD Tkalnica (Marija Vodnik, Slavko Čadež, Franc Ferlič, Igor Ropret) 3.32,79, 4. OO ZS SGP, 5. GG - Godarstvo Tržič, 6. KTL TOZD Lepenka, 7. Tiko itd.

Trojna kombinacija (sankanje, smučarski teki, veleslalom):

Zenske od 30 do 40 let: 1. Sonja Sajovic (BPT - Konfekcija) 266,0, 2. Jana Ahačič (OŠ H. Bračič) 234,4, 3. Milena Vilović (Zdr. dom Tržič) 143,5; Moški — nad 40 let: 1. Mitja Stritih (SGP) 163,6, 2. Niko Hladnik (Peko - Komerc) 145,3, 3. Janez Meglič (SGP) 122,6; od 30 do 40 let: 1. Boris Bertoncelj (Upravni organ SO) 215,3, 2. Marjan Eigner (Trio) 124,7, 3. Stane Valjavec (Peko - DSSS) 97,5; od 30 let: 1. Franc Komac (Trio) 239,5, 2. Jože Rozman (SGP) 185,3, 3. Jurkovič Peter (OŠ H. Bračič) 184,9.

-mv

Karate

Gorenjsko prvenstvo

Kranj — Karate klub iz Kranja je priredil gorenjsko prvenstvo za člane in članice. Udeležili so se ga tekmovalci iz Kranja, Kamnika in Škofje Loke; slednji so bili tudi najuspešnejši s petimi prvimi mesti.

Med člani so bili v športnih borbah po kategorijah najboljši Stane Nadižar (Kranj), Pavle Oblak (Škofja Loka), Tomaž Potrebuješ (Škofja Loka), Sulejman Biščević (Škofja Loka) in Zlatan Mahmutović (Kranj). V katah posamično pa so bili med člani najuspešnejši Pavle Oblak (Škofja Loka), Stane Nadižar (Kranj) in Meamed Džananić (Škofja Loka). Kornelija Štemphar iz Kranja je bila najuspešnejša članica v katah posamično, Karate klub Škofja Loka pa je zmagal ekipno med člani v katah.

Z. Mahmutović

Smučarski klub Kamnik

Sadovi večletnih prizadevanj

Smučarski klub Kamnik slavi že 50-letnico dela — Organizacijsko so se že izkazali, v prihodnje si obetajo več športnih uspehov

Kamnik — Smučarji kamniškega smučarskega kluba so lani slavili pomembno obletnico. 50 let je minilo, kar so v okviru športnega kluba ustanovili smučarsko sekcijo, ki se je sčasoma osamosvojila. Ker odbor smučarskega kluba že od vsega začetka piše tudi kroniko, ima pregled nad vsemi pomembnimi športnimi dogodki preteklega pol stoletja, iz teh zgodovinskih zapisov pa je razviden tudi razvoj športne dejavnosti na Kamniškem. Februarja 1932. se je na primer prvi Kamničan, Ivo Kumer, udeležil mednarodnega smučarskega tekmovalja v Kranjski gori. Istega leta so na klubskem prvenstvu prikratk tekmovali tudi ženske.

Današnji smučarski klub združuje blizu 200 članov, katerih delo je razdeljeno v pet sekcij. Alpski sekciji in sekcijama tekačev in skakalcev sta se zadnji čas pridružili tudi množična rekreacijska in sodniška sekcija. In še eno pomembno novost so pred kratkim vnesli v klub. Do nedavnega so ločeno delovali strokovni kadri, v letošnji sezoni pa so jih zajeli v klub. To pomeni pomembne korake k večji strokovnosti v klubu združenih športnih smučarskih veščin in napredek tekmovalnega športa.

To dvoje si je namreč klub postavil za cilj. Zaradi organizacijskih nalog kluba tekmovalni del doslej ni bil tako izrazit, kot bi moral biti. Vseh športnih veščin tudi ni bilo moč enako razviti zaradi skoposti sredstev. Le skromna dva milijona in pol za tekmovalni šport je treba razdeliti med 23 klubov. Da delitev športa ne bi ohrnila, so sklenili razviti »prednostni šport. Odločili so se za smučarski tek in biatlon, kajti tu premorejo najboljše športnike in tem so na voljo večje možnosti treninga in športnega razvoja. Tudi med alpinci in skakalci imajo obetavna imena, vendar manj možnosti za trening na domačem terenu.

Delu kluba torej namenjajo kakih 700.000 dinarjev telesnokulturne skupnosti, pa vendar je kamniški klub ob koncu minulega leta zaključil bilanco s skoraj

treimi milijoni. Z raznimi prireditvami v prid kluba in z organizacijo tekmovalja so si pošteno opomogli. V prihodnje namenjajo dokazati, da imajo razen dobrih organizatorjev tudi dolžne mlade v sposobne tekmovalce. Pred leti so se lahko pohvalili s perspektivno pionirsko in mladinsko ekipo med alpskimi smučarji. Tudi danes nastopa osem njihovih članov v pionirski državni reprezentanci, uspeh izpred let se ne ponavlja. Sedaj se na tekmovalnih uvrstjačih okrog desetega mesta.

Tekmovalja v tekih in biatlonu vsako leto znova dokazujejo, da ti panogi nista zaman prednostni. Skakalci pa bi lahko dosegli mnogo več, ko bi lahko več trenirali. Na obeh starih skakalnicah se trenirajo le dva s snegom obdanih mesece plastične skakalnice pa so lahko le poboljšanje.

Letos so poskrbeli tudi za množično zimsko športno, žal pa zaradi pomanjkanja snega niso mogli izpeljati vseh smučarskih tečajev, na katere se je prijavilo okrog 500 ljudi. Začeli so z najmlajšimi, ki jim z sestavi 7 cibabanskih vrst.

D. Zleber

Avto-moto šport Uspeh Pintarja v Italiji

Kranj — V italijanskem mestu Mugello je bilo evropsko prvenstvo cestnohitrostnih dirk, na katerem je sodeloval Kranjec Janez Pintar. Na motorju MBA 125 kubičnih centimetrov se je na prvem uradnem treningu med 60 tekmovalci uvrstil na 23. mesto, naslednji dan pa je dosegel odlično 13. mesto, kar je bila dobra osnova za finalno dirko. Med ogrevalnim krogom se mu je pokvaril motor. Okvaro so odstranili, vendar Janez skoraj dve minuti zamudil pri startu, a se je kljub temu uvrstil na 25. mesto.

M. Jenko

Komentiram

Klasična kombinacija se uveljavlja

V nemškem Reit im Winklu se je 14. marca s finalno tekmo končalo tekmovalje mladincev do 18 let za alpski pokal, v katerem je nekaj sezon merijo med najboljše srednjeevropski mladi skakalci in kombinatorci. Medtem ko skakalci iz nerazumljivih vzrokov niso pobijali vedno najboljših, (zlasti Urbančiča), so kombinatorci pridno nabirali mednarodne izkušnje.

Letošnja sezona je bila zanje bolj uspešna kot so pričakovali. Potem ko je Borut Piber lani dosegel na eni tekmi z 8. mestom najboljšo jugoslovansko uvrstitev dotlej, so bile take in boljše uvrstitve v letošnji sezoni nekaj čisto običajnega.

Robi Kostrun iz Kovorja je nepričakovano z odlično formo v skokih in presenetljivim napredkom v teku prodril v srednjeevropski mladinski vrh. Zadnja tekma je pokazala, da Nemca Pohl in Herman, Avstrijca Sulzenbocher in naš Kostrun vidno izstopajo, saj so se od ostalih ločili že po skokih, v tekih pa so prednost še povečali, tako da je petouvrščen za Kostrunom zaostajal že za 30 točk. Tesno za Kostrunom se je z velikimi oscilacijami v skokih uvrščal Peter Jošt iz Dupele. V končnem seštevku je bil tako Kostrun 6. (9., 4., 3., — 4.) brez ene tekme in ene uvrstitve zaradi odstopa pri tekih, potem ko je bil v skokih drugi Jošt pa 7. (9., 6., 6., — 8.) brez ene tekme.

Borut Piber je nazadovno (zlasti v tekih) glede na lansko sezono, kar gre na račun manjše zavzetosti pri treningu. Njegovo 13. mesto v skupnem seštevku ne ustreza njegovim zmoglostim ob polnem treningu. Njegov klubski kolega Janez Fajfar (Bled) bo moral skakati precej bolje, če bo želel v naslednji sezoni nadaljevati uspehe starejših kolegov iz reprezentance, zlasti Jošta in Kostruna.

Razveseljuje dejstvo, da zlasti najboljše zelo dobro skočita, kar do sedaj ni bila značilnost naših kombinatorcev (razen Gorjanca). Kostrun je v Breitenwangu celo dosegel nov rekord skakalnice in zmagal pred Nemcem Pohlom. Ta tekmovalc je bil v končnem seštevku prvi med solo skakalci in kombinatorci. Kako huda je konkurenca v kombinacijskih skokih, kaže podatek z zadnje tekme skakalcev v Reit im Winklu, kjer je ponovno zmagal kombinator Pohl, na 4., 5. in 6. mestu pa so bili z minimalnim zaostankom spet kombinatorci (Kostrun 6. Jošt 8.).

Ene izmed 6 tekem za alpski pokal se naši niso udeležili zaradi priprav na mladinsko SP v Muran. Tja so odšli z minimalnimi ambicijami, da ne bi osvojili mest čisto na repu svetovne juniorske konkurence, v kateri bodo lahko merili moči še dve leti. Z 8. mestom v skokih pa je Kostrun prijetno presenetil. Zaradi treh padcev pri spustih na tekaški preizkušnji je sicer padel na 21. mesto med 42 tekmovalci, kar daje upanje na lepše čase za naše tekmovalce tudi v tej najbolj zahtevni in naporni smučarski disciplini.

Reprezentant Drago Vidič po prihodu iz JLA v letošnji sezoni se ni dosegel forme, ki bi mu dovoljevala vidnejše uvrstitve v mednarodni članski konkurenci.

Za klasično kombinacijo so s prihodom Lojza Gorjanca na mesto direktorja reprezentanc klasičnega smučanja napočili lepši časi. Pogoji so se z materialnega in organizacijskotehničnega vidika bistveno izboljšali, zato se zvezni trener Franc Ambrožič lahko več in bolj posveti strokovnemu delu.

Če bodo v predolimpijski in olimpijski sezoni fantje lahko trenirali dvakrat dnevno in če bodo to delali s tako vnemo in žarom kot doslej, potem se nam ni bati sramote v Sarajevu.

V naslednji sezoni sicer ne moremo pričakovati tako silovitega vzpona, lahko pa upamo, da se bosta dva tekmovalca uvrstila v prvo polovico na svetovnem mladinskem prvenstvu. Kakršen koli večji uspeh bi pomenil prijetno presenečenje, ki pa ni izključeno.

Osnovna naloga za naslednjo sezono je tudi pomladitev reprezentance, da ne bomo kot že tolikokrat doslej, prekinili kontinuiteto stika z mednarodno konkurenco, saj bi to pomenilo kasnejše nepotrebne dodatne napore za ponovno priključitev.

Izkušnje zadnjih let kažejo, da lahko postanejo dobri kombinatorci le redki posamezniki z izrazitim talentom za skoke in vztrajnostjo kot nepogrešljivo osebnostno lastnostjo. Bodotih reprezentantov torej ne gre iskati med odsluženimi skakalci. Dobri mladi skakalci se za klasično kombinacijo le redko in zelo težko odločajo. Upanje, da bodo postali dobri skakalci, jim jemlje motiv za dodatne obremenitve s treningom teka. Kakorkoli že, dosedanje delo in rezultati bodo pustili pečat tudi na odnosih in pogledih na to športno panogo.

I. Konc

Varnostna kultura ni dovoljšnja

Delegati jeseniške občinske skupščine bodo na današnji seji obravnavali tudi poročilo o delu Postaje milice Jesenice in oddelka milice v Kranjski gori v letu 1981 – Poleg podrobnega pregleda opravljenega dela navajajo tudi oceno, da varnostna kultura ljudi ni dovoljšnja, da niso množično vključeni v družbeno samozaščito

Jesenice – Dejan in pojavov, ki bi resneje ogrozili ustavne temelje naše samoupravne socialistične skupnosti lani v jeseniški občini ni bilo. Prekrškov s političnim obsežem je bilo pet, kar je devet manj kot leta 1980. Bilo pa je nekaj škodljivih primerov, ki so kazali na sum kaznivih dejanj, posebej v železnici, vendar znatno manj na izlivu sarža. Mejne prehode je lani prestopilo 3.550.000 potnikov, od tega 60 odstotkov naših državljanov. Miličniki na mejnih prehodih so pri nekaterih našli različne vrste orožja, vnos katerega je še vedno močno prisoten. Letni turistični prehod Stol-Belščica je prestopilo 2.306 ljudi, predvsem avstrijski državljanji, kar je 792 več kot leta 1980. Lani so zabeležili 61 poskusov pobegov preko državne meje, kar je 11 več kot leto poprej. Zaradi gibanja v mejnem pasu so prijavili sodniku za prekrške 7 ljudi, zabeležili pa so 8 ilegalnih vstopov k sam. Kljub porastu števila kršitev, pa se je bistveno zmanjšalo število uveljavljenih mejnega režima storjenih v skupinah več oseb.

Jesenjski miličniki so bili lani zelo dodelani pri zavarovanju različnih objektov. Sodelovali so tudi pri večjih prireditvah kot je bil pohod na Stol, mušarski skoki v Planici, kurirski muk na Pristavi, že ustaljeno pa so zavarovali hokejske tekme na igrišču Podmežakljo.

Kriminaliteta lani v jeseniški občini ni porasla, zmanjšala se je tudi družbena nevarnost teh dejanj, saj ni bilo nobenega posebno hudega kaznivega dejanja. Na področju klasične kriminalitete so zabeležili 386 kaznivih dejanj, kar je 21 manj kot leto poprej. Največ je bilo premoženjskih deliktov, pri katerih so prevladovala tatvine. Na področju gospodarske kriminalitete je bilo 43 kaznivih dejanj, eno manj kot leto poprej, pri katerih prevladujejo zlorabe položaja in pravice odgovorne osebe. Vendar je ob tem zapisana ocena, da je tovrstna problematika bolj pereča kot kažejo številke. Od skupnega števila 429 kaznivih dejanj jih je ostalo neraziskanih 23,5 odstotkov.

V pogorju je bilo lani 16 reševalnih akcij, tri manj kot leto poprej. Življenje sta izgubila dva gornika, trije manj kot leto poprej. V jeseniški občini so imeli lani 16 požarov, večji je bil le gozdni požar na tromeji, ki je zašel z italijanske strani. V obratnih neizgledah sta izgubila življenje dva delavca, trije so bili hudo telesno poškodovani, v vseh osmih primerih pa je do nezgod prišlo zaradi nepazljivosti. Na železnici se je hujša nezgoda pripetila, ko je prišlo do trčenja lokomotive s potniškim vlakom, ker je neodgovorni strojevodja zapustil lokomotivo na železniški postaji. V prometnih ne-

srečah na cestah je umrlo 11 ljudi, huje poškodovanih je bilo 30. Miličniki so lani ukrepali proti 182 voznikom, ki so vozili pod vplivom alkohola. Zaradi hujših kršitev prometnih predpisov je moralo k sodniku za prekrške 457 voznikov. Zelo uspešno pa je Postaja milice sodelovala s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Zoper javni red in mir so jeseniški miličniki lani podali 298 predlogov zoper 441 kršitelje, kar je tretjino manj kot leto poprej. Nanašali so se predvsem na prekrške nedostojnega vedenja na javnih krajih in na motenje nočnega mira in počitka ljudi. Še vedno je veliko tovrstnih kršitev v zasebnih stanovanjih, vendar pa ljudje čisto miličnike po nepotrebnem kličejo. Večina teh kršitev pa je storjenih pod vplivom alkohola.

Pereča je problematika prijavnopodajne službe, vsled kršitve predpisov. Lani so podali 22 predlogov zoper 45 ljudi. Posebne problem pa so prehodi čez železniško progo, na mestih, kjer je to izrecno prepovedano. Lani so miličniki zalotili 99 kršiteljev, večinoma so to delavci železnice, ki predčasno odhajajo z dela.

Podružbljanje varnosti in razvoj družbene samozaščite poteka uspešno preko komitejev za SLO in DS ter drugih organov s tega področja. Vendar družbena samozaščita še vedno ni množična, prepočasno prodira v zavest ljudi. Raven varnostne kulture ni dovoljšnja, v primerjavi z letom poprej se ni dvignila. Ocena, ki jo lahko razdelamo v ugotovitve, da v združenem delu samoupravne delavske kontrole praktično ne delajo, da bi pri razreševanju problemov začasnega prijavljanja lahko več naredili hišni sveti, da ljudje raje zamiže ob pojavih objestniškega obnašanja, da zaradi preprirov doma čisto po nepotrebnem kličejo miličnike.

Jesenjsko postajo milice, ki ima oddelek v Kranjski gori, pestijo kadrovske težave, saj imajo zasedenih le 78 odstotkov delovnih mest. Operativna sposobnost postaje je tako okrnjena, na drugi strani pa so miličniki dodatno obremenjeni. Kadrovske težave so povezane z nerazrešenimi stanovanjskimi vprašanji. Tako dva miličnika, ki imata družini, še nista dobila stanovanja, dva bivata na neprimernih. Problem bo poleti s prihodom novih miličnikov še večji.

M. Volčjak

S SODIŠČA

Zaneslo prikolico tovornjaka

Senat temeljnega sodišča v Kranju je obsodil 23-letnega voznika Jožeta Ferbežarja, poklicnega voznika iz Kočevja, na denarno kazen 10.000 dinarjev za prometno nesrečo, ki jo je zakrivil 9. julija 1980.

Voznik Ferbežar je peljal po kranjski obvoznici proti Ljubljani. Cesta je bila mokra in spolzka, zato bi moral z jeklenimi odlitki naložen tovornjak s prikolico voziti še toliko bolj previdno po klancu navzdol. Na tem delu ceste je hitrost omejena na 50 kilometrov na uro, voznik pa je peljal, kot se je kasneje izkazalo po vložku iz tahografa, s hitrostjo 65 kilometrov na uro. Voznik je sicer, ko se je bližal desnemu ovinku, zaviral z motorno zavoro, vendar je pri tem prikolico zaneslo na nasprotni vozni pas, kjer je trčila v štiri osebnih avtomobile. V nesreči sta bili dve sopotnici v osebnem avtomobilu nemške registracije huje ranjeni in sicer Doris in Martina Joachimmeyer.

Ko so po nesreči pregledovali tovornjak v DO Creina – Tehnični pregledi motornih vozil, so ugotovili, da je bil učinek delovnih zavor na tovornem avtomobilu povsem neza-

Kasko zavarovanje

Z neprevidno vožnjo je Janez P. povzročil prometno nesrečo. Na vozilu, v katero je udaril, je bilo za okrog 60.000 dinarjev škoda, pa tudi na njegovem so se pojavile grozljive udrtine, ki jih je s strahom opazoval. Z drugim voznikom sta se hitro sporazumela. Janez P. mu je dal kuponček, napravila sta poročilo o nezgodi in se s kislimi nasmehi poslovila. Kdo pa bo poravnal njegovo škodo, kje naj dobi toliko denarja?

Na osnovi kasko zavarovanja povrne zavarovalna skupnost Triglav škodo, ki nastane zaradi prometne nesreče kot posledice trčenja, tehnične okvare, poledice, izogibanja nasproti vozečemu avtomobilu in podobno. Ali če škoda nastane zaradi požara v avtomobilu, toče, padca ali udarca predmeta, udara strele, viharja, snežnega plazu, tatvine vozila, padca zračnega vozila, zlonamernega dejanja tretjih oseb in še nekaterih drugih vzrokov.

Kako pametno je skleniti kasko zavarovanje, zlasti z naraščanjem vrednosti vozil, kažejo tudi številke: od skupaj 54.500 avtomobilov, kolikor jih je bilo lani registriranih na Gorenjskem, je kasko zavarovanih že 20.500, torej 38 odstotkov, medtem ko jih je bilo leto prej komaj 20 odstotkov.

Posebno ugoden je pri sklepanju kasko zavarovanju sistem soudeležbe oziroma franšize. Za fička, na primer, za katerega bi voznik moral na leto plačati 10.026 dinarjev kasko zavarovanja, se vsota po odbitni franšizi 4000 dinarjev zniža na 1352

dinarjev, za stoenko ali katrco od 18.762 na 3417 dinarjev. Razlika je obšutna, pomeni pa, da voznik ob uveljavljanju odškodninskega zahtevka sam prispeva 4000 din oziroma da mu zavarovalnica povrne škodo, večjo od 4000 din. Zavarovalne vsote so namreč računane na osnovi nabavne vrednosti vozil. Pomembno je tudi to, da soudeležba pride v poštev samo pri odškodninah, ki so posledica prometne nezgode ali udarca oziroma padca predmeta, sicer je odškodnina polna.

Ob tem je treba omeniti še popuste in doplačila. Popusti se gibljejo od 10 odstotkov za eno leto do 40 odstotkov za štiri in več let trajanja zavarovanja, iz katerega zavarovalec ni uveljavil odškodninskega zahtevka (člani AMZS imajo še dodatnih 10 odstotkov popusta), medtem ko vozniki, ki več kot dvakrat v zavarovalnem letu uveljavljajo odškodninski zahtevek iz kasko zavarovanja, k premijii doplačajo.

Seveda pa voznik ni upravičen do odškodnine, če je vozil brez dovoljenja, pod vplivom alkohola ali če je škodo povzročil namerno oziroma s prevaro.

Druga oblika kasko zavarovanja je delni kasko, ki ga vozniki uveljavljajo največ pri zavarovanju stekel, saj je število zavarovanih te vrste na Gorenjskem od 5000 v letu 1980 lani poskočilo že na krepkih 8600. Zneski so nizki, odvisni od kilovatov vozila: za fička 105, za stoenko in katrco 220 dinarjev na leto.

H. J.

Pretesni prostori še niso malomarnost

Škofja Loka – Na zasedanju vseh treh zborov občinske skupščine Škofja Loka so med drugim obravnavali tudi poročilo o delu postaje milice v Škofji Loki za lani. Delegacija za zbor združenega dela delovne organizacije Obrtnik, ki se vključuje v konferenco delegacij skupaj z Inštalacijami, je imela pripombo na trditve, da je »tipičen primer malomarnega odnosa do varovanja družbenega premoženja požar v delovni organizaciji Obrtnik«. Menijo, da jih poročilo obtožuje krivde za nastali požar v Obrtniku, ki je izbruhnil 25. julija lani. Delegacija poudarja, da še do sedaj vzroki požara niso bili ugotovljeni.

Ob ugotavljanju vzrokov požara so pri Obrtniku preiskovalnim organom posredovali tudi dokumente iz katerih je razvidno, da bi lahko v Obrtniku z manjšo investicijo odpravili nevarnost požarov v lakirnici. Vendar pa se zadeva že dolgo vleče. Tako so že 25. februarja, 1978 začeli pripravljati zemljišče za gradnjo novih delavniških prostorov, oziroma prizidka k lakirnici, da bi izboljšali delovne pogoje in varnost pri delu. Kako nujna je gradnja, dokazuje odločba službe varstva pri delu, ki jim je 11. decembra 1980, prepovedala lakiranje v ročni mizarski delavnici. Zato so februarja lani pri Obrtniku naslovili vlogo na Komite za družbeno planiranje in urejanje prostora z obvestili – da jim je v mizarski delavnici – rat gorelo in je zato gradnja prizidka lakirnice nujna. Vlogi so priložili načrte – tloris in pročelje prizidka.

Iz zapisnika komisiješkega oglada za gradnjo prizidka, ki je bil 19. julija, pa je razvidno, da komite ni izdal soglasja za gradnjo prizidka, ker so se hkrati že začele priprave za azgradnjo novih delavnic Obrtnika na novi lokaciji.

25. julija lani je požar uničil ročno mizarsko delavnico. Vzroki, kot je že prej navedeno, še niso pojasnjeni. Za pojasnilo pa je delegacija Obrtnika povedala, da je do požara prišlo v soboto, pozno popoldne, 28 ur zatem, ko je zadnji delavec zapustil delovne prostore.

Lokacijsko dovoljenje za gradnjo novih prostorov so pri Obrtniku dobili 28. oktobra lani. Gradnja je nujna, da bi izboljšali delovne pogoje, vendar pa gradnje zaradi zaostrenih investicijskih pogojev še niso uspeli začeti. V tako nemogočih delovnih razmerah, kot jih imajo sedaj, ko se stiskajo v starih, neprimernih in pretesnih prostorih pod gradnjo, je težko zagotoviti primerno protipožarno varstvo. Natlačeni in pretesni prostori pa tudi še niso »malomarnost«.

L. Bogataj

Naloga gasilstva ni le boj z ognjem

Kranj – Osnovno vodilo v lan- doletnem delovnem programu občinske gasilske zveze iz Kranja je bila ugotovitev, da je varstvo pred požari in drugimi nesrečami vse bolj pomembno za uspešna prizadevanja za gospodarski ustalovitvi. Zato so se v vseh organih zveze z veliko odgovornostjo lotevali uresničevanja zahtevnih nalog. Svoja prizadevanja so usmerili predvsem v utrjevanje samoupravne organiziranosti in povezanosti ter uveljavljanje vloge gasilske organizacije v Socialistični fronti kot frontni organizaciji na prednih socialističnih sil. Ob tem so vsi skrb posvečali delovanju na več področjih.

Med vsemi aktivnostmi, ki pomembno vplivajo na pripravljenost gasilcev za akcijo, je v ospredju strokovna vzgoja članstva. Le-ta je prešla prek mnogih predavanj in vaj. Več truda in smelosti so od gasilcev zahtevali tudi novi predpisi, pri katerih je njihovo napredovanje vedno le s preverjanjem znanja. Tako so si med drugim lani kar štirje člani pridobili naziv višjega gasilca častnika. Gasilci so obenem sodelovali pri organizaciji usposabljanja za pripadnike civilne zaščite. Druga oblika usposabljanja so gasilski tekmovanja. Lani se je občinskega tekmovanja gasilskih enot udeležilo 855 članov, kar je največ doslej. Nova akcija dveletnih tekmovanj naj bi prek ocenjevanja po vsotniku še izboljšala pripravljenost gasilcev za morebitno ukrepanje in hkrati postala osnova pri delavi sredstev za spodbujanje dela v društvih.

Za gasilsko organizacijo je veliko pomembno tudi med ženskami in mladimi. To potrjuje med ostalimi tradicionalno srečanje gasilk kranjske občine, ki je bilo lani na Jezeru. V prvi fazi zmagovite socialistične revolucije je država praviloma prevzela nase naloge in varstva pridobitev NOB. Naša mlada socialistična država ni imela opravka le z vojnimi odpori, marveč je bila izpostavljena tudi močnim zunanjim pritiskom. Skrb za varnost in varnost v tem času prevzemajo specializirani profesionalni varnostni organi in službe, ki so posledica objektivnih razmer v razvijajoči oblasti državnih organov. V takem stanju družbenih odnosov družbena samozaščita ni mogla priti do veljave že zaradi svoje »družbenega« bistva, ki je v protislovju s samoupravo.

Kvalitetne spremembe v produkcijskih razmerah so terjale nova družbena razmerja, ki so zakonito leta 1950 z zakonom o prenosu gospodarskih podjetij v upravljanje delovnim kolektivom. To je začel procesa odmiranja

na Gorenjskem. K boljšemu preventivnemu delu z mladimi – otroci so namreč pogosto med povzročitelji požarov – bo v marsičem pripomoglo ustanavljanje društev Mladi gasilec po šolah, za kar so si v kranjski občini že lani prizadevali. V bodoče pa bo treba ob letovanju mladih gasilcev na Debelem rtiču razvijati še druge oblike dela z njimi, na primer skupinske pohode v zgodovinsko znane kraje.

Nasploh je bila glavna aktivnost zveze preventivno delovanje. Vseeno je število požarov v občini lani naraslo za skoraj 30 odstotkov, požarna škoda pa je bila večja celo za 70 odstotkov. Ker so za uspešno delo na tem področju v veliko pomoč ocene požarne ogroženosti in načrti požarnega varstva, bo te naloge treba dokončno opraviti na osnovi novih usmeritev v letošnjem letu. V zvezi so lani resda opravili veliko dela, vendar, kot je naglasil v svojem poročilu njen predsednik Vili Tomat, z doseženim ni moč biti povsem zadovoljen. Še vedno so krajevne skupnosti in zlasti večje organizacije združenega dela brez gasilске organizacije. Tudi samoupravna interesna skupnost za varstvo pred požari, kjer naj bi usklajevali potrebe uporabnikov in izvajalcev, lani nikakor ni mogla začeti.

Prav v večji aktivnosti slednje se morda skriva rešitev problemov glede zagotavljanja denarja za najnujnejšo gasilsko opremo. Še vedno namreč ni povsem jasno, kako zbrati denar za nakup 30-metrskes lestve, katero bi lahko koristno uporabljali tako v kranjski občini kot v drugih na Gorenjskem. Marsikatero težavo pa bo treba tako kot doslej reševati s skrbnim vzdrževanjem sedanje opreme in prostovoljnimi delom, so med drugim ugotovili na nedavni letni konferenci občinske gasilske zveze v Kranju.

S. Saje

Družbena samozaščita (10)

Podružbljanje funkcije varnosti in zaščite po NOB

V prvi fazi zmagovite socialistične revolucije je država praviloma prevzela nase naloge in varstva pridobitev NOB. Naša mlada socialistična država ni imela opravka le z vojnimi odpori, marveč je bila izpostavljena tudi močnim zunanjim pritiskom. Skrb za varnost in varnost v tem času prevzemajo specializirani profesionalni varnostni organi in službe, ki so posledica objektivnih razmer v razvijajoči oblasti državnih organov. V takem stanju družbenih odnosov družbena samozaščita ni mogla priti do veljave že zaradi svoje »družbenega« bistva, ki je v protislovju s samoupravo.

Kvalitetne spremembe v produkcijskih razmerah so terjale nova družbena razmerja, ki so zakonito leta 1950 z zakonom o prenosu gospodarskih podjetij v upravljanje delovnim kolektivom. To je začel procesa odmiranja

države in porajajo se stvarni pogoji za neposredno oblast in odločanje delavskega razreda. Nastaja obdobje, v katerem intenzivno podružbljamo državne aktivnosti, razširjamo samoupravne pravice delovnih ljudi in s tem nastajajo tudi ugodni pogoji za podružbljanje varnostnega sistema, torej za organiziranje in uveljavljanje družbene samozaščite.

Ideja o družbeni samozaščiti si je počasi pridobivala domovinsko pravico o novih družbenih odnosih. Prvo reafirmacijo družbene vloge v varnostnem sistemu dočakamo leta 1951, ko vlada FLRJ izda »Splošno navodilo o varovanju državnih gospodarskih podjetij«. V tem navodilu je ukrepanje v zvezi z varovanjem podjetja dano v pristojnost in odgovornost upravnega odbora podjetja. Osebe, ki jim je poverjeno čuvanje, dobijo status javne

straže. To so delali delavci med svojim rednim delom in po njem. Tako se ponovno vrača skrb za lastno varnost in varnost produkcijskih sredstev, ki mu zagotavljajo zaslužek, delavcu samemu oziroma kolektivu, v katerem je on združen z drugimi delavci. Oboje organi, kot so bile industrijska, gasilska in gozdna milica, so bili zamenjani z novimi zavodi in službami, ki so prevzemale značaj družbene organizacije.

Samoupravni razvoj je terjal deatizacijske procese tudi na tistih področjih, ki so vedno veljala kot domena klasične države. Tu gre ob ljudski obrambi tudi za notranje zadeve. Pristojnosti s področja notranjih zadev prehajajo na nižje organizacijske enote in s tem prihaja tudi do podružbljanja odgovornosti na tem področju. Tako so se ustanovili občinski in okrajni sveti, pristojni za notranje zadeve. Nastopali so kot usmerjevalci raznih dejavnikov na področju notranje varnosti. Pomemben korak na tej poti je prenos odgovornosti in skrbi za varovanje družbenega premoženja na delovne ljudi in organizacije same. V tej smeri je prihajalo, sicer postopoma, do prenosa odgovornosti za varnost

in zaščito tudi na drugih področjih družbene življenja.

V to smer voden razvoj dejavnosti na področju varnosti in zaščite je bil vnešen tudi v našo ustavo iz leta 1963. Toda, uresničevanje te poti je naletelo na sile, ki so se želele zoperstaviti našemu družbenopolitičnemu razvoju in smeri socialističnega samoupravljanja. Hotele so korak nazaj v naših družbenih odnosih, zagovarjale so politiko močne roke v smislu krepitve države in njenih organov. To družbeno protislovje smo razrešili na IV. plenumu CK ZKJ na Brionih 1966. S tem v zvezi je tovariš Bakarič na 13. seji predsedstva ZKJ dejal: »Zato smo na četrtem (brionskem) plenumu CK ZKJ leta 1966 sklenili, da bomo organe in službe varnosti popolnoma včlenili v naš samoupravni sistem oziroma, da bomo podružbili zadeve v zvezi z varnostjo...« V tem popolnurnem obdobju pride do radikalnih sprememb v smislu prenašanja odgovornosti za notranje zadeve na republike in temeljne družbeno-politične skupnosti. In dejansko je družbena samozaščita, njen pomen in vloga, prišla do izraza šele po IV. plenumu CK ZKJ.

Jože Kavčič

Sava Kranj

industrija gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov
n. o. sol. o.

Kadrovski sektor delovne organizacije objavlja naslednje proste delovne naloge:

a) v tozdu Tovarna avtopnevmatike SAVA-SEMPERIT

KONSTRUIRANJE NOVIH IZDELKOV

Vsebina delovne naloge:

- Konstruiranje novih izdelkov na novih osnovah,
- Mehanika pnevmatskih koles in uvajanja računalniške obdelave,
- Izračuni trdnosti avtoplaščev,
- Dinamične lastnosti avtoplaščev,
- Akustični problemi.

Pogoji:

- diplomirani fizik ali matematik,
- odslužen vojaški rok.

b) v razvojno tehnološkem inštitutu

KONSTRUIRANJE NAPRAV, ORODIJ IN IZDELKOV 2 delavca

Vsebina delovne naloge:

Konstruiranje naprav, orodij in izdelkov za področje brizganja profilov in pogonskih elementov

Pogoji:

- diplomirani inženir strojništva - konstruktor po možnosti z delovnimi izkušnjami na področju konstruiranja
- odslužen vojaški rok.

c) v Sektorju za inženiring in projektivo

VZDRŽEVANJE SPECIALNE IN ZAHTEVNE ELEKTRONIKE

Vsebina delovne naloge:

Vzdrževanje specialne in zahtevne industrijske elektronike

Pogoji:

- diplomirani inženir elektrotehnike - šibki tok ali
- inženir elektrotehnike - šibki tok z delovnimi izkušnjami na področju vzdrževanja elektronike
- odslužen vojaški rok

d) v Splošnem sektorju

ORGANIZACIJA SAMOUPRAVNEGA IN DRUŽBENO POLITIČNEGA DELA

Vsebina delovne naloge:

- vodenje, organiziranje, spremljanje in analiziranje družbeno politične in samoupravne učinkovitosti,
- priprava gradiv za družbenopolitično in samoupravno odločanje v DO

Pogoji:

- diplomirani pravnik, diplomirani politolog, diplomirani sociolog ali diplomirani upravni delavec s 3 leta delovnih izkušenj,
- sposobnost organiziranja in koordiniranja dela,
- družbeno politična angažiranost in moralno etična neoporečnost.

e) v tozdu VZDRŽEVANJE

VODENJE ODDELKA PRIPRAVE VZDRŽEVANJA

Vsebina delovne naloge:

- planiranje, tehnološka priprava in priprava preventivnega vzdrževanja.

Pogoji:

- diplomirani inženir strojništva - tehnolog po možnosti z delovnimi izkušnjami,
- strokovni izpit,
- organizacijske in vodstvene sposobnosti,
- ustvarjalen odnos do samoupravljanja in uveljavljanja nazorov, ki se skladajo z družbeno političnimi in moralno etičnimi merili samoupravnega socializma,
- odslužen vojaški rok.

MOŽNOST REŠITVE STANOVANJSKEGA VPRAŠANJA

za kandidate za DN pod točkami a, b, c in e.

Nastop dela takoj ali po dogovoru.

Za vse objavljene delovne naloge se sklone delovno razmerje za nedoločen čas.

Pismene prijave sprejema kadrovski sektor, oddelek za kadrovanje 64000 Kranj, Škofjeloška 6 v roku 15 dni od dneva objave.

Istočasno vabimo k sodelovanju:

več delavcev za STRUŽENJE ZAHTEVNEJSIH STROJNIH DELOV s tolerancami do IT 9

Pogoji:

- strugar,
- vsaj 6 mesecev delovnih izkušenj,
- odslužen vojaški rok.

več delavk za ČIŠČENJE PROSTOROV

Pogoji:

Dokončana osemletka

sava commerce

trgovina z gumenimi in kemičnimi izdelki

trgovina z gumenimi in kemičnimi izdelki, p. o.

Kadrovski sektor DO objavlja prosto delovno nalogo:

KONTROLA FINANČNO MATERIALNEGA POSLOVANJA NA TERENU

Vsebina delovne naloge:

Kontrola finančnega materialnega poslovanja prodajaln DO na področju Jugoslavije.

Pogoji:

- ekonomist z delovnimi izkušnjami na enakih ali podobnih delih ali
- ekonomski tehnik s tremi leti delovnih izkušenj na enaki ali podobni delovni nalogi s pripravljenostjo, da si višjo izobrazbo ekonomske smeri pridobi v dogovorjenem roku,
- odslužen vojaški rok,
- nekaznovanost in moralno etična neoporečnost.

Nastop dela takoj ali po dogovoru.

Za objavljeno delovno nalogo se sklone delovno razmerje za nedoločen čas.

Pismene prijave sprejema kadrovski sektor, oddelek za kadrovanje, 64000 Kranj, Škofjeloška 6, v roku 15 dni od dneva objave.

zavarovalna skupnost triglav

GORENJSKA OBMOČNA SKUPNOST KRANJ

OBVEŠČA

vse lastnike in zavarovance stanovanjskih hiš, gospodarskih poslopij in opreme, da bodo zavarovalni zastopniki od 1. do 3. aprila 1982 v Selcah, Češnjici, Studenem, Dolenji vasi, Golici, Kališah, Lajšah, Stirniku, Pozirnem, Topoljah, Zabrekvah, Rovtah, Podlonku, Prtovcu, Lenartu, Dražgošah in Rudnem pregledovali zavarovalne police.

Z namenom, da bi ugotavljanje vrednosti premoženja in zavarovalnih vrednot potekal čim hitreje, prosimo, da pripravite zavarovalne police in sodelujete z zastopniki.

Hvala za sodelovanje in zaupanje

TOZD GRADBENA OPERATIVA

Kranj, Dražgoška 9

Po določilih 64. in 221. člena statuta TOZD GRADBENA OPERATIVA delavski svet TOZD razpisuje delovne naloge in opravila

1. VODJE TOZD (za dobo 4 let)
2. TEHNIČNEGA VODJO TOZD (za dobo 4 let)

Poleg splošnih zakonskih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1. - da ima visoko ali višjo strokovno izobrazbo gradbene, ekonomske, upravne, pravne, organizacijske, kadrovske smeri,
- pod 2. - da ima najmanj visoko ali višjo strokovno izobrazbo gradbene smeri in strokovni izpit,
- najmanj 5 let delovnih izkušenj pri odgovornih delih v gradbeništvu,
- da ima pozitiven odnos do samoupravljanja

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v roku 15 dni po objavi v časopisu v zaprtih ovojnicah z oznako »za razpisno komisijo«, na naslov, SGP Gradbinec, Kranj, TOZD Gradbena operativa Kranj, Dražgoška 9.

Sporočamo žalostno vest, da je preminil

DIMITRIJ JEREB

starejši

mizarski mojster v pokoju

Pogreb pokojnika bo v torek, 30. marca 1982, ob 16. uri na pokopališču v Naklem.

VSI NJEGOVI

MALI
OGLASI

telefon
27-960

(nasproti porodnišnice)

C. JLA 16 uprava
komerciala 28-463

PRODAM

Prodajam nov VARILNI APARAT gore-nje, PEC na olje EMO in PURLEN. Suš-nik, Jezerska c. 43, Kranj 2725

Prodajam PSA - DOBERMANA z ro-dovnikom, starega 10 mesecev. Hočvar Stane, Križe 25 2543

Prodajam suhe smrekove PLOHE. Pod-breze 42, Duplje 2648

Prodajam 3 vezana OKNA 100x140 cm in 2 BALKONSKA VRATA, nova, ročno izdelana, z omarico za roletno. Informacije po tel. 75-410 2639

Maja in junija bom prodajal dva mese-ca stare JARČKE hisex, rjava Spreje-mam naročila. Azman Stanko, Suha 5 pri Predosljah, Kranj 2669

Prodajam nova suhomontažna VRATA, lužen hrast, še zapakirana, 13 kosov. Rib-nikar, Kokrica, Betonova 20, Kranj 2726

Prodajam suhe smrekove DESKE. Trata 1 pri Velesovem, Cerklje 2727

Prodajam PEC za centralno kurjavo tam stadler, 35.000 kcal. (kombinirano olje - trda goriva) in nova balkonska VRATA 80x220 z roletno. Potočnik, Zg. Luta 16. 2728

Selca nad Škofjo Loko 2729

Prodajam še novo zapakirano SPALNI-CO »ROMEO«. Ogled in dogovor na domu cel dan. Tonja, Sv. Duh 49, Škofja Loka 2730

Prodajam LATE za kozolec, za pet oken. Homar, Dupelne 11, 61225 Lukovica pri Domžalah 2730

Prodajam nov kombiniran SKOBELENI STROJ hobi 79. Jezerska c. 138, Kranj 2731

Prodajam dva PRAŠICA, težka po 30 kg. Galjot, Velesovo 15 2732

Prodajam 3 nova OKNA z roletami, veli-kost 120x140 (ugodno). Silvo Fajfar, Cegelnica 21, Naklo, tel. 47-224 2733

Plinski STEDILNIK (4 plin) in POMI-VALNO MIZO z dvema koriti, prodam. Jagodic, Mlekarska 16, Čirče 2734

Prodajam barvni TELEVIZOR gorenje-OJACEVALEC stereo 2x70 W z zvočni-koma. Gričar Jože, Naklo 15 2735

Prodajam TRAKTOR zetor 4718 in GREBEN za mörtel kosilnico. Okroglo 13, Naklo 2736

Ugodno prodam novo HAVBO za su-šenje las, nov enojni kromiran LJAK ter črnoel TELEVIZOR s konventerjem. Naslov v oglašnem oddelku. 2737

GOSTIŠČE PIBERNIK
Blejski otok
BLÉD

takoj zaposli:

1. VODJO KUHINJE
s poslovodsko šolo in
dveletno prakso oziroma
KV kuharja ali kuharice
z desetletno prakso

2. KV KUHARJA
ALI KUHARICE
s petletno prakso

3. POMOŽNO DELAVKO
V KUHINJI
s končano osemletko in
veseljem do dela v kuhinji

4. ČISTILKO
za čiščenje gostinskih
prostorov z dokončano
osemletko in enoletno
prakso

5. VOZNIKA HIDROBUSA
z izpitom za voznika
motornega čolna za-
težljena poklicna šola elek-
tro smeri

Osební dohodki po dogovoru.
Samske sobe zagotovljene.
Pismene ponudbe na naslov:
Pibernik Milan, 64260 Bled,
Prešernova 33.

Osnovna šola
LUCIJAN SELJAK
KRANJ

Objavlja prodajo

MOTORNEGA VOZILA
KOMBI IMV
letnik 1976

Razpisna cena vozila je 80.000
dinarjev.

Prodaja vozila bo v petek, 2. 4.
1982 ob 10. uri pred šolo.

Ogled vozila bo v četrtek, 1. 4.
1982 od 10. do 12. ure na par-
kiranem prostoru pred šolo.

Pismene ponudbe do časa pro-
daje sprejema tajništvo šole.
Ponudnik mora ob ponudbi
vplačati 10 % ceno vozila.

Prometni davek in ostale
stroške plača kupec.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža,
ata in starega ata

JOŽETA OBLAKA

z Žirovskega vrha

se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom za pomoč v težkih trenutkih, vsem sorodnikom, znanecem in prijateljem za izrečene tolažilne besede, podarjeno cvetje in tako številno spremstvo na zadnji poti. Še posebno se zahvaljujemo dr. Gregorčiču za zdrav-ljenje, krajevni organizaciji ZZB NOV Gorenja vas, pevskemu zboru za žalostinke, govorniku za lep poslovljni govor, predstavnikom KZ ter duhovnikom za lepo opravljen pogrebni obred.

VSI NJEGOVI

Žirovski vrh, 22. marca 1982

Prodaja KAVČ in 2 FOTELJA. Tele-
fon 26-704
Prodaja DOMOFON. Naslov v oglaš-
nem oddelku. 2738
Prodaja dve KRAVI ciki pred telitvijo.
Miran Sodja, Sr. vas 27, Bohinj 2739
Prodaja TELIČKO simentalo. Erman
Kopar, Lj. Lipnica 17, Kamna gorica 2740
Prodaja malo rabljen štedilnik KUP-
PERBUSCH, 50 cm, s pečico in valjasto
vrtlo plastično CISTERNO za vodo ali
gnoj. Kalinskova 22, Kranj.

V juniju in juliju bom prodal 2 me-
sece stare JARČKE, rjave in grahaste.
Prijemam naročila. Stanonik, Log 9,
Kranj Loka 2758
Prodaja dva PRAŠICA, težka po
10 kg, za zakol in več PRAŠICEV za
10 kg, težke 20 do 80 kg. Stanonik, Log 9,
Kranj Loka 2759
Prodaja plemenske ZAJKLJE. Galet-
ov, Kolica - Kranj 2760

KUPIM

Kupim 6 tednov stara TELETA - bik-
ova reja. Pišite na naslov Matevž Jan-
c, Lahovce 42
Kupim rabljen manjši GUMI VOZ.
Naslov v oglašnem oddelku. 2742

VOZILA

Prodaja R-4, letnik 1977, prevoženih
6000 kilometrov. Informacije tel. 21-539
Ugodno prodaja OPEL REKORD
1000. Sevo, Praprotna polica 11, Cerklje
2580
Prodaja osebni avto ZASTAVA 750
letnik 1974, registriran do julija
1982. Ogled vsako popoldne. Noč, Slatna
v Gorenjskem.
Prodaja ZASTAVO 750, letnik 1974,
15.000 din. Šmit Ivan, Selo 25, Bled
2614
Prodaja RENAULT 6 TL, let-
nik 1972. Informacije po tel. 22-023 2743
Prodaja stroj, vsa stekla, streho, zadnjo
os in druge dele za ŠKODO 100 ter
MOPED tomos SL 15. Bajt, Stara vas
2744
Prodaja FORDA 15 mxi, ali zamenjam
v manjši avto. Dolinšek, Tupaliče 55
2745
Prodaja dve GUMI 155-13, skoraj novi.
2746
Prodaja PRINZA v voznom stanju,
vsi deli po delih. Setina, Trboje 73 2747
Prodaja MOTOR tomos E-90. Telefon
064-23-143 2748
Prodaja KOMBI, nevozen in PONY
EXPRESS v dobrem stanju. Mušič,
Brik 31 2749
Prodaja MOPED tomos. Bizant, Britof
Kranj 2750
Prodaja ZASTAVO 750, celo ali po
delih. Kvirnska pot 7, Primskovo 2751
Prodaja novo TOVORNO PRIKO-
LO za osebni avto. Resman, Zgoša 23,
Kranj 2752
Prodaja dobro ohranjeno ŠKODO S
letnik 1972. Eržen, Kamna gorica 24
2753

VIZ TOZD VZGOJNO VARSTVENE ORGANIZACIJE JESENICE

Razpisna komisija razpisuje prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA - RAVNATELJA

za VIZ TOZD VZGOJNO VARSTVENO ORGANIZACIJO JESENICE

Pogoji:

- višja šola pedagoške smeri ali srednja vzgojiteljska šola,
- 5 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 2 leti dela pri vzgoji in varstvu predšolskih otrok.

Individualni poslovodni organ se imenuje za dobo 4 let.

Poleg splošnih pogojev mora kandidat imeti organizacijske in stro-
kovne sposobnosti za vodenje vzgojno varstvene organizacije in mo-
delno politične kvalitete.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi.

Kandidati naj prijavijo priložijo pismena dokazila o izpolnjevanju
razpisnih pogojev.

Prijave z dokazili naj kandidati pošljejo na naslov:

VIZ TOZD Vzgojno varstvena organizacija Jesenice, Jesenice,
Tovaršarjeva 21, s pripisom »za razpisno komisijo«.

Igre na srečo

LOTERIJE SLOVENIJE

na voljo tudi:

v KRANJU — na avtobusni postaji
v KRANJSKI GORI — v trafiki
v MEDVODAH — v kiosku Loterije

SPEKTAKEL — GLASBA

IN PLESI IZ AFRIKE

OBIŠČITE
diskont
KLANJ

R-12, karamboliran, prodam po delih.
Ažman, C. svobode 22, Bled 2754
Ugodno prodam kombi ZASTAVA
430 K, letnik 1976. Kavčič, Šolska 4/A,
Kranj 2755
Poceni prodam ZASTAVO 101, letnik
1974, registrirano do avgusta 1982. Hro-
vat Bogdan, Zupančičeva 12, Kranj 2756
Prodaja ZASTAVO 101, leto prve regi-
stracije 1975, dobro ohranjeno, z novim
IR motorjem, cena 5,5 SM. Tel. 50-051
dopoldan 2757

STANOVANJA

Mlada zakonca iščeta STANOVANJE
v okolici Kranja. Telefon 26-409 2761
V najem vzemam GARSONJERO v
Radovljici, Lescah ali na Bledu. Ponudbe
pod šifro: Gorenjska 2762
Trilanska družina vzame v najem ali
kupi STANOVANJE, lahko starejše na
območju od Radovljice do Kranjske gore.
Sifra: Mati s sinovoma 2763

POSESTI

Kupim PROSTORE za avtokleparsko
delavnico v Kranju ali okolici. Telefon
28-734 od 14.30 do 15.30 in 19. do 20. ure
2764
Prodaja GARAŽO na Novem svetu v
Škofji Loki. Poizve se: Skokova 5, Straži-
šče 2765
Zamenjam vrstno GARAŽO, velikosti
5x2,45 m pri Mlakarjevi ulici za tri-
pleks GARAŽO v »prizemlju« v Sorlijevi
ulici. Informacije po tel. 28-808 od 15. ure
dalje 2766

ZAPOSLITVE

Sprejemam dva KLEPARJA za stavbno
obr. Šifer Janez, C. talcev 2, Škofja
Loka, tel. 60-720 ali 61-115 2711
Zaposlim KV ali PKV PLESKARJA.
Delo na terenu. OD po dogovoru. Telefon
064-23-143 2712
KV KLJUČAVNICARJA sprejemam.
Ključavničarstvo Peklaj Pavel, Puštal 46,
Škofja Loka 2713

Takoj zaposlim samostojnega

OFFSET STROJNIKA

za delo na Dominanti in
Ramayarju.
Tel.: Kranj 24-148

V popoldanskem času VARUJEM
otroke, nudim pomoč starejšim ali bolnim
ali takoj prevzamem honorarno delo.
Naslov v oglašnem oddelku. 2767
V Kranju dobi redno zaposlitev KU-
HARICA. Cenjene ponudbe po tel. 23-484
2768

KV KUCHARICA dobi redno delovno
mesto. Dobri pogoji, OD do 13.000 din,
dva dneva prosta, hrana in stanovanje v
hiši ali po dogovoru. Pozve se pri Majdi
ali Miki na tržnici v Kranju (ribarnica)
dopoldan 2769

OBVESTILA

VPISUJEMO v tečaj iz CESTNO
PROMETNIH PREDPISOV za voznike
B-kategorije. MLADINSKI SERVIS
KRANJ 1672
POPRAVLJAM vse vrste HLADILNI-
KOV. Telefon 60-801 2511
SERVIS! Za čiščenje »tepihov«, tapi-
soma in itisona. Čistim zasebni in druž-
beni sektor. Kličite po tel. 25-819 od 14.
do 20. ure 2512

IZGUBLJENO

Na kranjski obvoznici so bile 23.3.
1982, izgubljene FOTOGRAFIJE. Najdi-
telja prosim naj javi po tel. 27-851 2770

NESREČE

ZAPELJAL V BETONSKO
OGRAJO

Potoki — Trije ranjeni in za
70.000 dinarjev materialne škode je
bilanca prometne nesreče, ki se je
zgodila v petek, 26. marca, kmalu po
trinajsti uri v naselju Potoki pri
Jesenicah. Voznik osebnega avtomobi-
la, 21-letni Refik Oraščanin iz Jese-
nice je peljal proti Zirovnici. V dol-
gem nepreglednem ovinku ga je
zaradi neprimerne hitrosti zaneslo
na bankino, od tod pa čez cesto v
varnostno ograjo in prek nje v
betonsko »škarpo«. Na vozilu je za
60.000 dinarjev, na cestnih objektih
pa za 10.000 dinarjev škode, voznik
in sopotnika, 30-letni Dušan Vuka-
dinović in 21-letni Radoslav Medić,
pa so utrpeli lažje telesne poškodbe.

ZAŠEL NA PLOČNIK

Tržič — V petek, 26. marca, se je
na lokalni cesti v križišču pri avto-
busni postaji v Tržiču zgodila
prometna nesreča, ker je voznik to-
vornjaka, 40-letni Janez Nemec iz
Podljubelja, vozil preblizu pločnika
za pešce. Nemec je pri avtobusni po-
staji zavijal s prednostne ceste proti
Slapu, pri tem pa je vozil po skrajni
desni tik ob črti, ki loči vozišče od
hodnika za pešce. Z zadnjim delom
tovornjaka je trčil v pešca Vinka
Kopača, starega 76 let, iz Tržiča.
Pešec je bil huje ranjen in so ga iz
zdravstvenega doma Tržič odpeljali
v jeseniško bolnišnico.

MIMO PROMETNEGA ZNAKA

Kranjska gora — V križišču ma-
gistralne ceste Podkoren-Jesenice
in odcepa za Kranjsko goro se je v
nedeljo okrog 14. ure zgodila pro-
metna nesreča. Promet je bil v ti-
stem času zelo gost zaradi prireditve
v Planici in previdnost na cesti nika-
kor ni bila odveč. Voznica osebnega
avtomobila z italijansko registracijo
Fiorella Turco iz Fužin na itali-
janski strani, je iz središča Kranjske
gore pripeljala na prednostno cesto
Jesenice-Podkoren. Ne da bi upo-
števala prometni znak, je zavila
proti Ratečam. Od tam je pripeljal
voznik Marjan Bergant, star 29 let,
iz Repenj pri Vodicah, ki kljub zavir-
anju v dolžini 30 metrov ni mogel
ustaviti. Vozili sta trčili, v nesreči je
bila huje ranjena 25-letna Kristina
Bergant. Gmotna škoda znaša
160.000 dinarjev.

D. Ž.

Požar

Kranj — V kleti stanovanjskega
bloka v ulici Juleta Gabrovska v
Kranju je v soboto okrog 20. ure
izbruhnil požar. Popoldne je namreč
eden od stanovančev Mišo Bugar, v
kleti s firnežem mazal staro mizo in
nato krpo, napojeno s firnežem,
shranil v leseni omari, namesto da bi
jo odrgel v kanto za smeti. Nepre-
vidnost se je maščevala. V omari je
prišlo do samovžiga, vendar je požar
na srečo napravil le malo škode na
predmetih in zidovih v kleti. Škoda
znaša 20.000 dinarjev. Požar so
pogasili poklicni gasilci iz Kranja.
D. Ž.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, deda in brata

PAVLA JEZERŠKA

upokojenca

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijate-
ljem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Iskrena zahvala tudi
občanom Kočne, sosedom in gasilec za spremstvo na zadnji
poti in za denarno pomoč. Hvala pevcem za žalostinke in govorn-
ikom za poslovilne besede. Posebno zahvalo smo dolžni tudi
Onkološkemu inštitutu in dr. Grošlju za dolgotrajno, nesebično
zdravljenje ter vsem, ki so ga obiskovali in ga bodrili v času
njegove težke bolezni.

Žalujoci vsi njegovi

Kočna, Jesenice, Škofja Loka,
Stara Oselica, 22. marca 1982

Ob boleči izgubi moje drage žene, mame, stare mame in tašče

FRANCKE ŠMID

se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, znancem
in sodelavcem za pomoč, izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in
vence ter spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi
zdravniškemu osebju Zdravstvenega doma Železniki in g. župni-
ku za lep pogrebni obred.

VSI NJENI

Studež, 28. marca 1982

DO GORENJSKA BOLNIŠNICA
TOZD BOLNICA JESENICE

objavlja naslednja prosta dela in naloge

ZDRAVNIKA SPECIALISTA PEDIATRA ali
ZDRAVNIKA SPECIALIZANTA IZ PEDIATRIJE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še nasled-
nje pogoje:

- da je zdravnik specialist s specialističnim izpitom iz pediatrije ali
- da je zdravnik z opravljenim stažem in strokovnim izpitom in da je
opravil najmanj dve leti dela na področju osnovne zdravstvene de-
javnosti

Prijave z dokazili o izobrazbi in izkušnjah pošljite v roku 15 dni
od dneva objave razpisa na naslov: DO Gorenjska bolnišnica,
TOZD Bolnica Jesenice.

GORENJSKA KMETIJSKA ZADRUGA
KRANJ

Zbori delegatov Hranilno kreditne službe Cerklje,
Zadružne hranilno kreditne službe Naklo in
Hranilno kreditne službe Sloga

razpisujejo prosta dela in naloge

1. VODJE HKS CERKLJE
2. VODJE ZADRUŽNE HKS NAKLO
3. VODJE HKS SLOGA

Za vsako od navedenih del naj kandidati poleg splošnih pogojev
izpolnjujejo še naslednje pogoje:

- višja oziroma srednja šola ekonomske ali agronomске smeri,
- dve leti oziroma tri leta delovnih izkušenj,
- moralno politične kvalitete

Mandatna doba traja 4 leta.

Delovni čas je krajši od polnega delovnega časa.

Pismene prijave z dokazi o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošlje-
jo na naslednje naslove:

- za vodjo HKS Cerklje — GKZ, TZO Cerklje, Cerklje 85
- za vodjo zadružne HKS Naklo, GKZ, TZO Naklo, Naklo 86
- za vodjo HKS Sloga, GKZ, TZO Sloga, Gasilska 5, Kranj

O rezultatih izbire bodo vsi kandidati obveščeni v 15 dneh po
izbiri.

tudi v Kranju
v športni dvorani
na Planini

DANES ZVEČER
s pričetkom ob 19.30.

Predprodaja vstopnic: Poslovalnica Alpetour (Creina).
Mladini do 18. leta vstop ni dovoljen.

Veliko opravljenega dela in še večji načrti

Na redni letni konferenci so se zbrali člani turističnega društva Cerklje — Dosedanje delo ocenili kot uspešno, za v prihodnje pa so si zastavili še mnogo zahtevnejše naloge

Cerklje — Turistično društvo v Cerkljah z bogato dejavnostjo že dolga leta dokazuje, da ni samo sebi namen, temveč predstavlja pomemben člen v verigi dejavnosti sedmih krajevnih skupnosti pod Krvavcem. V večletnem delovanju je prispevalo zlasti k humanizaciji okolja, razvilo pri ljudeh zavest o urejenosti življenjskega prostora in pritegnilo k delu široko množico članstva.

Danes šteje turistično društvo 300 članov, od katerih je 50 stalno aktivnih, ostali pa se vključujejo ob večjih akcijah. Med slednjimi je znana predvsem cvetlična razstava, ki so jo lani priredili že petnajstič, hkrati s lovsko razstavo. V petnajstih letih sta domiselno in estetsko postavljeni razstavi privabili okrog 150.000 obiskovalcev. Ta velika prireditve pa je skorajda zasenčila preostalo dejavnost. Turistični veleslalom na Krvavcu prav gotovo ni tako znan kot razstava, prav tako tekmovanja med krajevnimi skupnostmi in več akcij za varstvo okolja. Nekoliko bolj znana je junijski planšarski dan na Krvavcu, ki se ob prihodu dvestoglavne črede govedi zbere na planini množica hribolazcev. Lani je društvo priredilo tudi prvi kviz »Kako poznamo svoj domači kraj«, izdalo je nekaj novih razglednic, omeniti pa velja tudi nekaj izletov v turistično zanimive kraje.

kratna očiščevalna akcija tega ne more popraviti. Razpadajoče hiše celo v samem središču Cerklj nam ne morejo biti v ponos, prav tako ne izhirani Plečnikovi topoli pred cerkvijo, tako da jih moramo nadomestiti z drugim nasadom. Premajhno pozornost smo namenjali kulturno zgodovinskemu objektom (znane so Kremser-Schmidtove freske v velesovski cerkvi, vrsta s freskami okrašenih kmečkih hiš, štiristoletna lopa s kužnim znamenjem za cer-

kljanskim pokopališčem, spomenik Davorinu Jenku). V komisiji za muzejsko dejavnost nameravamo to slabost v prihodnje popraviti. Poleg že vpeljane dejavnosti bomo začeli razmišljati tudi o tem, kako bi kraj turistično čim bolj razvili. Zamisel o kmečkem turizmu pri nas je že stara, kmetije z nočitvenimi zmogljivostmi pa še vedno redke. Letos se bomo lotili inventarizacije vseh kmetij, ki bi bile primerne za turizem. Ena od idej za razvoj turizma je tudi tesnejša povezanost z RTC Krvavcem, ki bi nam pomagala bolj razviti tudi letni turizem na območ-

Na pobudo turističnega društva so obnovili freske na Premuzarjevi domačiji, čeprav so doslej ohranjanje kulturno zgodovinske dediščine precej zanemarjali

Nagrade za urejeno okolje

Cerklje — V gorenjskem tekmovanju o urejenosti kraja je lani turistično društvo Cerklje odneslo prvo nagrado pred Bledom in Škofjo Loko. Vsako leto pa turistično društvo Cerklje prireja tudi podobna tekmovanja med krajevnimi skupnostmi pod Krvavcem. V lanskem ocenjevanju so največ točk za urejeno okolje prisodili krajevni skupnosti Grad, sledijo pa ji Cerklje, Brnik, Poženik, Velesovo, Šenturška gora in Zalog. V vsaki od krajevnih skupnosti so nagradili tudi po pet gospodinj, ki najlepše vzdržujejo svoje vrtove.

Sveže zamisli na poti mladosti

Leto kongresov bo ocenjevalo družbeni trenutek in začrtalo iz njega izhajajoče naloge. Tudi naloga mladih in njihovega kongresa je usmerjena v naloge in odgovornosti vse družbene skupnosti. Mladi se čedalje bolj zavedajo, da le močni in povezani zmorejo pot do zahtevnih družbenih ciljev. Mobilizacija mladih na najširši osnovi, zadovoljevanje različnih interesov, zagotavljanje pogojev za udeležanje in razvoj najrazličnejših nagnjenj in sposobnosti mladih, vse to mora postati tudi izhodišče vse letošnje dejavnosti.

V mesecu mladosti bodo strnjene najrazličnejše prireditve, ki slovesno obeležujejo praznik mladih, letošnje kongresno leto in mnoge zaokrožene obletnice iz revolucionarne preteklosti, 90-letnico Titovega rojstva, 40-letnico ustanovitve AVNOJ in USAOJ, 40-letnico Zveze pionirjev

ju naših sedmih krajevnih skupnosti. Tudi razmišljanja o izgradnji hotela v Dvorjah so dobila realne temelje. Zemljišče, kjer naj bi zrastel širok rekreacijsko turistični kompleks, je v lasti brniškega letališča. Njegovi predstavniki so se že razgovarjali z možnimi investitorji, izdelali arhitektonsko študijo o izrabi prostora, program, kaj naj bi kompleks zajemal, ter grobo oceno investicije. Le-ta naj bi znašala nekako 6 starih milijard dinarjev. Naš program seveda ni skromen, vendar smo se v njem odločili tudi za načrte, ki so dolgo časa ostajali le želje. Glede na to, kakšen pomen ima ta vzhodni del kranjske občine za turistično gospodarstvo, si ga upamo v nekaj prihodnjih letih tudi uresničiti.

D. Žlebir

Proslava v Lipnici

Lipnica pri Kropi — Ob 40-letnici smrti narodnega heroja Staneta Žagarja je bila minuli petek ob osnovni šoli v Lipnici pri Kropi slovesnost, ki jo je organiziral občinski odbor ZZB NOV Radovljica. Na slovesnosti je spregovoril sekretar občinskega komiteja ZK Radovljica Branko Čop, ki je orisal bogato življenjsko in delovno ter revolucionarno pot Staneta Žagarja, naprednega učitelja iz Srednje Dobrave ter obenem poudaril tudi pomen današnjega usmerjenega izobraževanja. V kulturnem programu so sodelovali učenci osnovne šole Stane Žagar iz Lipnice, učenci osnovne šole Stane Žagar iz Kranja, godba na pihala z Lesc in pevski zbor Stane Žagar iz Kroke.

D. K.

Akcija za lepši videz Kranja in okolice

Začeli so v krajevnih skupnostih

Kranj — Čeprav je bilo za pripravo programov v krajevnih skupnostih za akcijo, v kateri naj bi očistili tako mesto kot okolico, razmeroma malo časa, komaj dva tedna, pa so v nekaterih krajevnih skupnostih že krepko poprijeli za delo. Te dni je bilo treba namreč položiti na mizo konkretne programe, o katerih se prav danes namerava pogovoriti z vsemi predstavniki krajevnih skupnosti kranjski izvršni svet. Takšna naglica pri pripravi programov je seveda razumljiva, če naj bo prvi del akcije zaključen že do 27. aprila, do dneva OF, drugi del akcije pa do 20. maja.

Kot pomoč za pripravo programa v krajevnih skupnostih je svet za varstvo okolja pri občinski konferenci SZDL razposlal vsem krajevnim skupnostim programa varstva okolja, ki sta ga sestavili ing. Anka Bernard in Breda Bernik. Program je bolj kot v pomoč pri sedanjih akcijah za čiščenje okolja, osnova za sestavo dolgoročnejših programov za var-

stvo okolja in za delo komisij za varstvo okolja v krajevnih skupnostih. Pri urejanju okolja je nadvse važno tudi načrtno delo, saj je v naglici storjene napake težje popravljati.

Za spomladanski del akcije za očiščenje in polepšanje okolice naših bivališč in delovnih mest pa se je pravzaprav treba le ozreti okoli. V krajevnih skupnostih bodo imeli najbrž kar precej dela, če bodo hoteli odstraniti vsa divja odlagališča odpadkov, očistiti športna igrišča, sprehajalne poti, treba bo urediti okolico spomenikov in spominskih obeležij in podobno. Marsikatero naselje kazijo zanemarjene zelenice, polomljene fasade, umazana pročelja hiš, zasmetena nabrežja potokov, polomljene reklamne in druge table itd. Vse to pa so dela, ki se jih je treba v krajevnih skupnostih lotiti organizirano s sodelovanjem vseh organizacij in društev ter k delu pritegniti kar največ kranjancov, od mladih do starih.

L. M.

GLASOVA ANKETA

Izlet in praznik

Tradicionalno množično zborovanje na Planici nad Crngrobom. Bilo je zares lepo in sončno ter toplo spomladansko dopoldne minulo soboto. V smeri iz Stražišča pa od drugod so se že okrog 9. ure v strnjenih skupinah podali številni mladi in starejši proti zbornemu mestu na Planici. Med borci in aktivisti in starejšimi krajani so bili številni, ki se vsako leto udeležijo tega spominskega srečanja.

Letos je ta dan minilo natanko 40 let od herojske borbe Selške čete v Rovtu nad Crngrobom in smrti narodnega heroja Staneta Žagarja ter 14 soborcev. Množično zborovanje je bilo hkrati tudi osrednja prireditve v počastitev praznika krajevnih skupnosti Bitnje, Jošt, Sv. Duh in Zabnica. Letošnji praznik pa so slavili tudi v počastitev 9. kongresa ZK Slovenije in 12. kongresa ZK Jugoslavije.

ške čete v Rovtu nad Crngrobom sodi tudi v učni oziroma vzgojni program naše šole. Ta dan imajo učenci sedmih in osmih razredov na naši šoli obrambni dan. Tako se domala vsako leto udeležimo spominske svečanosti. Tudi sama sem bila že večkrat na tem zborovanju. Obujanje spominov na trenutke izpred 40 let je poleg izleta, ki ga naredimo, osnova pri ohranjanju revolucionarnih tradicij NOB med mladimi.

Stane Kersnik-Jelovčan, preživeli borec herojske borbe Selške čete: »Vsako leto 27. marca, na dan ko je tu potekala borba, pridem na svečanost, kjer mladi in starejši obudimo spomin na takratne dogodke. Še danes je v meni živ spomin na tiste trenutke. Tisto jutro sem v spremstvu Robiča in Francke Basaj, ki sta bila na zdravljenju v Hrastniku, prišel sem. Kmalu po prihodu v logor, smo zaslišali Nemce in padel je tudi prvi strel. Potem pa se je začelo strahovito streljanje. Zaradi težkega terena smo bili Nemcem slaba tarča. Potem je padla odločitev, da se prebijemo. Tisti, ki so se prebijali po levi strani, so padli; naš preboj pa je potekal po desni. Tistim, ki tega in takratnih trenutkov niso doživljali, je danes po štiridesetih letih to težko razumeti. Prav zato pa menim, da moramo tudi v prihodnje s takšnimi srečanji ohranjati spomin na žrtve in težko priborjeno zmago.«

Lidija Seligo, pedagoginja na osnovni šoli Simon Jenko: »Spomin na herojsko borbo Sel-

Zvone Papler iz Besnice, voznik avtobusa Alpetour: »Ko sem hodil še v šolo, sem bil na ta dan večkrat na tej svečanosti. Najbolj so se mi vtisnili v spomin takratna pripovedovanja borcev oziroma govorikov o tistih težkih urah borbe Selške čete. Učenci smo radi šli na to zborovanje, ki je bilo največkrat združeno tudi s prijetnim izletom. Letos sem po nekaj letih spet prvič tukaj. Tokrat sem sicer službeno. Pripeljal sem kranjske godbenike. Vidim pa, da je ta svečanost še vedno resnično tradicionalna, saj so tudi tokrat tu številni starejši aktivisti in krajani, predvsem pa mladi. In čeprav sem tukaj službeno, je zame to izlet in hkrati praznik.«

A. Zalar

Spominska plošča pisatelju in revolucionarju — Za praznik krajevnih skupnosti Bitnje, Jošt, Sv. Duh in Zabnica, ki so ga letos praznovali v spomin na 40. obletnico borbe Selške čete v Rovtu, je bila v nedeljo, 28. marca, ob 9. uri v Zabnici slovesnost. Pri Bonceljnu v Zabnici 19 so na hiši odkrili spominsko ploščo pisatelju in revolucionarju Tonetu Siferju. Razen predstavnikov krajevnih družbeno-političnih organizacij, mladine in kranjancov so se slovesnosti udeležili tudi nekateri znani slovenski pisatelji in kulturni delavci ter nekdanji prijatelji in sodelavci Toneta Siferja: Anton Ingolič, akademski slikar Franc Mihelič, predsednik društva slovenskih pisateljev Tone Pavček, predstavnik slavističnega društva Kranj Stanko Šimenc in drugi. Pisateljevo delo in revolucionarno pot sta na svečanosti orisala predsednik krajevnega odbora ZZB NOV Pavle Lužan in Tonetov prijatelj iz ptujske gimnazije Anton Ingolič. Po kulturnem programu in nagovoru je spominsko ploščo odkril predsednik društva slovenskih pisateljev Tone Pavček. — A. Ž.

D. Žlebir